

Academiejaar 2008-2009

Programmagids

Bachelor in de toegepaste psychologie

Bachelor 3 - Klinische psychologie

Opleidingsonderdeel	Groep	Stp.	Semester	Deeltijds
Religie, zingeving en levensbeschouwing		3	1	/
Gezondheidspsychologie		3	1	/
Counseling and coaching		5	1	/
Scriptie		10	2	/
Practicum III KLP		6	1	/
Stage		18	2	/
Capita selecta - kinderen		3	1	/
Capita selecta - volwassenen		3	1	/
Chronische aandoeningen		3	1	/
Psychotherapie		3	1	/
IPSIG		3	2	/
Forensic psychology		3	1	/
Opvoedingsondersteuning		3	1	/
Pedagogische preventie		3	1	/
Schoolloopbaanbegeleiding		3	1	/
Begeleiding gedragsproblemen		3	1	/
Interculturele hulpverlening		3	1	/
Marktonderzoek		3	1	/
Arbeidsrecht		3	1	/
Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector		3	1	/
Vorming, training en opleiding		3	1	/
Capita selecta HRM		3	1	/
European Citizenship and Culture		3	1	/
Interculturality		4	1	/
Sport psychology		4	1	/
Solution focused therapy		4	1	/
Gegevens opleidingsonderdeel(TP1oKV1)nog niet beschikbaar!				

Studiecontract

Deze opleiding leidt tot het diploma van Bachelor in de toegepaste psychologie en beoogt professionele deskundigheid in de psychodiagnostiek en de psychologische hulpverlening. Het psychodiagnostisch handelen is gericht op hulpverlening aan individuen, groepen en/of organisaties. Het psychisch welzijn staat centraal in deze dienstverlening.

De bachelor in de toegepaste psychologie is werkzaam op het gebied van preventie, diagnose, ondersteunende en adviserende begeleiding, opleiding en vorming. Hij werkt interdisciplinair samen met psychologen, (para-)medici, (ortho-)pedagogen, sociaal werkers, leerkrachten, personeelschefs en bedrijfsmanagers. Zodra de student afstudeert, wordt hij ingeschakeld in werkvelden waar sprake is van toegepaste psychologie:

- het schoolpsychologisch werkveld,
- het orthopedagogisch werkveld,
- het klinisch psychologisch werkveld,
- het arbeids- en organisatiepsychologisch werkveld,
- het consumentenpsychologisch werkveld.

Klassieke taken zijn: studie- en beroepskeuzebegeleiding, functie-onderzoek en training, onderzoek en begeleiding van leer-, ontwikkelings- en persoonlijkheidsproblemen, rekrutering en selectie, personeelsbeheer, personeelsadministratie en personeelsbeleid, vorming, opleiding en marktonderzoek.

De vele werkdomeinen en probleemstellingen en de interdisciplinaire samenwerking vereisen een ruime algemene vorming en een adequate beroepspersoonlijkheid.

Wetenschappelijk inzicht in het menselijk gedrag en het psychisch functioneren en de kennis van wetenschappelijk verantwoorde psychologische onderzoeks- en begeleidingsmethoden zijn fundamenteel voor de beroepsuitoefening. Voor probleemanalyse en probleemoplossing is vaardigheid in het selecteren en toepassen van adequate psychologische methoden en technieken noodzakelijk. Even belangrijk is vaardigheid in het interpreteren van ingewonnen informatie en het rapporteren aan cliënten en/of collega's.

Persoonlijkheidskenmerken zoals zelfstandigheid, flexibiliteit, creativiteit, communicatieve vaardigheden en een analytisch en synthetisch denkvermogen zijn essentieel voor deze bachelor.

Psychologische en pedagogische opleidingsonderdelen bieden de basisinzichten van de menswetenschappen en de nodige beroepsbekwaamheid. *Algemene Psychologie, Pedagogie, Ontwikkelingspsychologie, Sociale Psychologie en Psychodiagnostiek* staan daarbij op het programma. Algemeen vormende opleidingsonderdelen, zoals *Filosofie, Recht en Sociologie* verruimen de denkwereld. De stage in het tweede en het derde jaar staat borg voor werkveldverkenning en groei naar professionele deskundigheid. Ter afronding van de studies realiseert de student een scriptie over een zelf gekozen thema uit één van de werkvelden.

Een professionele bacheloropleiding geeft tevens een algemene vorming op meerdere vlakken:

Denk- en redeneervaardigheid

De student is in staat om zelfstandig, en in overeenstemming met beroepsspecifieke inzichten, een kwaliteitsvolle redenering op te bouwen.

Informatie verwerven en verwerken

De opleiding stelt nieuwe beroepsspecifieke informatie ter beschikking, die de student zelfstandig kan verwerven en verwerken.

Kritisch reflecteren

De student kan kritisch reflecteren op het eigen beroepsspecifieke functioneren.

Methodisch handelen

De opleiding biedt in de verschillende opleidingsonderdelen regelmatig nieuwe problemen aan. De student kan methodisch handelen om deze problemen aan te pakken.

Leidinggevende taken uitvoeren

De student kan zelfstandig werkplannen opmaken, initiatief nemen bij groepswerken, en taken bespreken met collegas.

Communiceren van informatie, problemen en oplossingen

De student kan zowel schriftelijk als mondeling beroepsgerichte informatie verstrekken, problemen formuleren en mogelijke oplossingen voorstellen.

Teamgericht werken

De student is in staat in een multidisciplinair team een eigen constructieve inbreng te doen, waarbij hij respect heeft voor de inbreng van de anderen.

Oplossingsgericht werken

De student kan gebruik maken van beroepsspecifieke inzichten bij het oplossen van professionele problemen.

Religie, zingeving en levensbeschouwing

Code: TP1oRelZinLev
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Van Bortel Paul
Coördinator: Van Bortel Paul

Info voor studiekeizers

In onze hedendaagse westerse samenleving worden religies gemakkelijk extreem voorgesteld: ofwel vat men ze op als een of andere afgeleide vorm van fundamentalisme, ofwel worden ze naar de privé-sfeer verwezen. Om religie, zingeving en levensbeschouwing in de publieke sfeer ter sprake te brengen wordt aansluiting gezocht bij actuele thema's zoals multiculturaliteit, tolerantie, respect en de verhouding tussen religie en wetenschap. Deze thema's spelen een belangrijke rol in het toekomstige werkveld. Daarom wordt vertrokken vanuit de beroepscode van de psychologen, die waakt over de eervolle uitoefening van het beroep van psycholoog. De beroepsethiek wordt in de cursus uitgebreid en uitgediept door haar te kaderen in zingeving en levensbeschouwing en door te vragen naar de rol van religie in de eenentwintigste eeuw. Het doel is de toekomstige beroepsbeoefenaar een breder kader te geven waarin hij de betekenis van zijn beroepsmatig handelen kan plaatsen.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Religie, zingeving en levensbeschouwing

Inhoud

Het doel van de cursus bestaat erin beroepspraktijk en -ethiek te kaderen in haar maatschappelijke context en levensbeschouwelijke traditie. Het nut van 'religie, zingeving en levensbeschouwing' ligt precies daarin de toekomstige praktijkbeoefenaar inzicht te verschaffen in de achtergrond en de fundamenten van waaruit de beroepspraktijk betekenis krijgt en waarop haar waarden steunen. Op die manier krijgt hij een solide basis en een breder inzicht waarop hij kan vertrouwen wanneer hij in zijn latere beroepsuitoefening met problemen van religie, ethiek en zingeving zal worden geconfronteerd. Daarom wordt vertrokken vanuit de beroepscode van de psychologen, die door de beroepsgemeenschap werd opgesteld. Zij waakt over de eervolle uitoefening van het beroep van psycholoog. De code is gestructureerd rond vier principes, die zullen worden besproken en daarna uitgediept door in te gaan op hun vooronderstellingen en achterliggende tradities. Ze zullen in een ruimer kader van zingeving en levensbeschouwing worden geplaatst en gesitueerd binnen de vraag naar de rol van religie in de eenentwintigste eeuw. Hierdoor kan inzichtelijk worden gemaakt wat er in de actuele ethische discussies op het spel staat. Dat inzicht biedt ook de mogelijkheid om zich persoonlijk, cultureel, sociaal en beroepsmatig in en tegenover deze discussies te situeren.

Doelstellingen

Beschrijving

De student heeft inzicht in de structuur van de hedendaagse multiculturele samenleving. Hij begrijpt het verschil tussen zingeving en kennis, dat bepalend is voor verschijnselen als religie, ethiek en levensbeschouwing. Hij geeft blijk van een ernstige studiehouding die aan de hand van vaardigheden wordt getoetst: openheid en luisterbereidheid, heldere en accurate formuleringen, inzicht, redeneer- en oordelend vermogen, het leggen van verbanden en het toepassen ervan op hedendaagse fenomenen. Dat moet hem in staat stellen het latere beroepsveld en zijn beroepsmatig handelen te situeren in de hedendaagse maatschappelijke context en in levensbeschouwelijke tradities.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
5. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: toepassen)
3. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan relevante gegevens registreren en ordenen i.f.v. dossieraanleg. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Interventie - Interventie - De student kan in overleg (met team of onder supervisie) interventies plannen en organiseren. (Niveau: toepassen)
5. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: integreren)
6. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan overleg plegen met : - de opdrachtgever - het multidisciplinair team - e.a. ... (Niveau: integreren)
7. Samenwerking - Samenwerking - De student kan deelnemen aan multidisciplinair teamoverleg i.f.v. : - de (hulp)vraag - de diagnose - het advies - probleemoplossend handelen (doorverwijzing, interventie) (Niveau: integreren)

Vereiste voorkennis**Competenties**

Student bezit basiskennis van de psychologie en heeft notie van de plaats van de psychologie in maatschappelijke organisaties. Openheid voor argumentatie en luisterbereidheid.

Leermiddelen**Verplichte leermiddelen**

1) H. De Dijn, Religie in de 21ste eeuw. Kleine handleiding voor voor- en tegenstanders. Kapellen/Kampen, Pelckmans/Klement, 2006. 2) Teksten beroepsethiek op Toledo.

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www
- Andere:

Werkvormen**Omschrijving**

Inleidende hoorcolleges om leerstof aan te brengen en opdrachten mee te delen; begeleide zelfstudie ter voorbereiding van het responsiecollege; discussieseminarie en groepswork om opdrachten uit te voeren en studenten van elkaar te laten leren. Responsiecollege: tijdens het responsiecollege worden de vragen van de studenten beantwoord; afsluitend hoorcollege: samenvatting, evaluatie en remediëren.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- groepswork
- begeleide zelfstudie
- Andere: responsiecollege

Evaluatie**Types**

- mondeling examen
- paper/verslag
- Andere: evaluatie van portfolio

1e examenperiode (januari)

1) Verslagen van groepsworken beroepsethiek tijdens de colleges; elk groepslid krijgt hetzelfde cijfer (20 % van de totaalscore). 2) Evaluatie van portfolio, bestaande uit tekstvoorbereidingen en synthesepaper; individuele beoordeling (30 % van de totaalscore). 3) Individueel mondeling examen; bespreking van de synthesepaper (50 % van de totaalscore).

3e examenperiode (augustus/september)

- 1) De student heeft als opdracht een paper te schrijven (max. 10 blz.) over een probleemstelling uit de cursus (50 % van de totaalscore).
- 2) Bespreking van het werkstuk op het mondelinge examen (50 % van de totaalscore).

Examencontract

- 1) De student heeft als opdracht een paper te schrijven (max. 10 blz.) over een probleemstelling uit de cursus (50 % van de totaalscore).
- 2) Bespreking van het werkstuk op het mondelinge examen (50 % van de totaalscore).

Begeleiding

Voor en na de colleges of via e-mail

Gezondheidspsychologie

Code: TP1oGezondPsy
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Van Horenbeeck Daniëlle
 Coördinator: Van Horenbeeck Daniëlle

Info voor studiekeizers

De gezondheidspsychologie is een deeldiscipline van de psychologie . Het buigt zich over de rol van het gedrag bij het in stand houden, bevorderen en herwinnen van gezondheid.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Gezondheidspsychologie

Inhoud

* De **voornaamste gezondheidspsychologische inzichten** worden uitgediept.

In hoofdstuk 1 '**situering van de gezondheidspsychologie**' richten we ons ondermeer op de ontwikkelingen in de gezondheidszorg en de overgang van het biomedisch naar het psychosociaal model. Deze ontwikkelingen liggen immers mede aan de basis van het ontstaan van de gezondheidspsychologie.

Hoofdstuk 2 behandelt het **meten van gezondheid**. We maken hierbij een onderscheid tussen de somatische, psychische en sociale dimensie van gezondheid.

In hoofdstuk 3 richten we ons op de **epidemiologie**. We bekijken tevens een aantal epidemiologische maten.

Vervolgens behandelen we in hoofdstuk 5 de belangrijkste **gezondheidspsychologische modellen**.

Het **projectmatig werken** als werkwijze bij gezondheidsinterventies wordt in een volgend hoofdstuk besproken. Het vereenvoudigd planningsmodel van Gerjo Kok wordt hierbij uitvoerig belicht.

* Bovendien bespreken we een **aantal problematieken** waarin de gezondheidspsycholoog duidelijk kan interveniëren.

We richten onze aandacht op de problematiek van **stress**. We benaderen stress vanuit biologisch en psychologisch perspectief. Ook stress op het werk komt aan bod.

Vanuit de stressproblematiek belichten we '**burnout**' (kenmerken, oorzaken, interventiemethoden,...) evenals **CVS**.

Ook **de slaap** en de problematiek van slecht slapen wordt uitgebreid behandeld (slaapstadia, slaapcyclus, slaap en leeftijd, functies van de slaap, slaapstoornissen, slaapmiddelen, diagnostiek van slaapproblemen en begeleiding vanuit gedragstherapeutisch oogpunt).

Een andere problematiek die mogelijks aan bod komt is '**obesitas**' (definiering, oorzaken, gezondheidsrisico's, behandeling,...).

Doelstellingen

Beschrijving

De eindcompetenties en tevens doelstellingen van dit opleidingsonderdeel zijn :

- * inzicht verwerven in een globale en geïntegreerde visie/kennis over gezondheidspsychologie
- * inzicht verwerven in de basisbegrippen uit de psychologie en hun relevantie voor gezondheid en ziekte
- * gebruik kunnen maken van een aantal epidemiologische maten
- * inzicht verwerven in de wederzijdse relatie tussen psychologische en sociale processen enerzijds en gezondheid en ziekte anderzijds, vertrekkende van het biopsychosociaal model van ziekte en gezondheid,
- * inzicht verwerven in de stressproblematiek, evenals een aantal stressgerelateerde ziekten, in gezondheid en preventief gedrag,
- * begrijpen hoe gedrag, stresshantering en gedragsverandering gezondheid, herstel en ziekte (mee) kunnen verklaren
- * kunnen hanteren van het biopsychosociaal model ten aanzien van ziekte en gezondheid
- * kunnen toepassen van theoretische concepten en modellen op concrete gezondheidsvraagstukken
- *

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)

2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepsveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)
7. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)
8. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: toepassen)
2. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan brochures, artikels, voorlichtingsmateriaal e.d. opstellen. (Niveau: inzien)
4. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan onderzoeksresultaten en de contextgegevens met de cliënt/ opdrachtgever bespreken om inzicht te geven in de probleemsituatie. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
5. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

Basiskennis omtrent leertheoretische concepten, sociale beïnvloeding.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De cursus, de PowerPointpresentaties (zie toledo), aangevuld met de notities tijdens de les.

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcollege waarin de theoretische concepten worden aangereikt.
Interactieve werkvormen zoals onderwijsleergesprekken, casusbesprekingen en oefeningen ondersteunen het leerproces.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Zowel kennis-als inzichtsvragen (open vragen).
gesloten boekexamen

3e examenperiode (augustus/september)

zie eerste examenperiode

Examencontract

Zowel kennis-als inzichtsvragen (open vragen).
gesloten boekexamen

Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen ter verduidelijking, tijdens en na de colleges (niet via mail).
(bereikbaarheid : bureel SAN.1.12)

Counseling and coaching

Code: TP1oCouCoa
 Groep: /
 Studiepunten: 5
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Coördinator: Jacobs Veerle

Docenten: Jacobs Veerle, Theunis Yoko, Vanmuysen Eveline, Verleyzen Tim, Verniers Karen

Info voor studiekeizers

Het opleidingsonderdeel 'Counseling & Coaching' bouwt verder op 'Gesprekstechnieken II'. Waar je in Gesprekstechnieken II leert hoe je als professionele hulpverlener of gespreksleider een goed gesprek voert, en 'technisch' de gespreksvaardigheden leert gebruiken; leer je bij 'Counseling en Coaching' deze eerder geleerde vaardigheden hanteren binnen bepaalde contexten, gespreksmodellen. Bovenal wordt geleerd in te pikken op relevante informatie teneinde zelfbewustzijn bij de gesprekspartner te stimuleren en mogelijke patronen na te gaan. Dit leren we aan de hand van vooraf te bestuderen teksten met theoretische inzichten, waarop wordt teruggeblikt in de les. Deze leerstof wordt geïntegreerd via oefenen in kleine groepjes adhv rollenspelen in de les. Verder leer je ook kritisch reflecteren over je eigen gespreksvaardigheden, op basis van feedback van je medestudenten en docent.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Counseling and coaching

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel bouwt verder op het vak 'Gesprekstechnieken-II'. Counseling & Coaching wordt voornamelijk als een vaardigheidstraining opgezet, met een duidelijk theoretisch referentiekader. Eerst wordt kritisch stil gestaan bij de betekenis van counseling en coaching. Vervolgens worden verschillende stappen belicht van **ontwikkelings- en persoonsgericht coachen** en van **specifieke counselingprocessen**.

Concreet worden verder **thema's** uitgewerkt zoals:

- Feedback geven
- Slecht nieuws gesprek
- Motivationale gespreksvoering
- Conflicthanteringsgesprek

Deze thema's worden belicht via eigen materiaal en casusmateriaal, specifiek toegespitst op het werkveld.

Ten slotte is er een **tutoraatsproject**. Concreet houdt dit in dat er er een **SoVa - namiddag** (Sociale Vaardigheden) georganiseerd waarbij de studenten elk een groepje eerstejaarsstudenten (2 à 3 personen) begeleiden.

Dit, onder supervisie van de docenten van GT-I, GT-II en C & C. De basis voor sociale vaardigheden wordt hier gelegd, vnl met als thema's 'non-verbaal gedrag' en 'feedback hanteren'. Hier wordt de rode draad getrokken tussen de 3 opeenvolgende communicatievakken.

Doelstellingen

Beschrijving

Het doel van dit opleidingsonderdeel is dat studenten leren de eerder geleerde basishouding (Ba1TP) en de eerder geleerde gesprekstechnieken (Ba2TP) te integreren en doelgericht toe te passen in professionele gespreksvoering. Het geheel aan gespreksvaardigheden wordt geleerd in algemene counseling & coachinggesprekken en binnen specifieke gespreksmodellen met bijkomende karakteristieken. Voorbeelden hiervan zijn slecht nieuws gesprek, motivationale gespreksvoering, conflicthanteringsgesprek.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
3. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepsveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
4. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe

probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een gesprek voeren :. - intake - erkennend - onthaland (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
5. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan doorverwijzen naar deskundigen (in de 2e lijn) of andere hulpverleners. (Niveau: inzien)
6. Communicatie - Rapportering - De student kan onderhandelen en bemiddelen i.f.v. de (hulp)vraag. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan een gesprek voeren met de hulpvrager, in het kader van : - intake (zie 1.1.1) - psychodiagnostiek (zie 1.2.1) - crisisopvang (zie 3. Interventie) - advies- en informatieverstrekking (zie functioneel geheel 2.) - studie- en beroepskeuze - loopbaanplanning - ... (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / / Gesprekstechnieken II

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Tekstenbundel
- Eventuele bijkomende informatie op Toledo

Type

- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: tekstenbundel

Werkvormen

Omschrijving

De lessen worden gegeven in kleinere parallelgroepen.

Er wordt ervaringsgericht gewerkt (gespreksvoering in kleine groepjes tegelijk of vooraan, bespreken audio-visueel materiaal, rollenspelen, kritische reflectie,...). Bij de training van gespreksvaardigheden starten we inductief, zodat de ervaring inzicht geeft in de theorie. Vervolgens staat oefenen centraal, theoretisch geënt, zodat er een duidelijk referentiekader is.

Tijdens de lessen stimuleert de docent het opbouwen van een bevorderend affectief klimaat om te oefenen. De trainingsopbouw vertoont een toenemende diversiteit (thema's), waarbij de student(e) leert anticiperen op verschillende situaties waarin de rol van counselor / coach wordt opgenomen. Dit, geïntegreerd met de eerder geleerde vaardigheden in het vak 'Gesprekstechnieken-II'.

Eén namiddag zullen de studenten hun geleerde vaardigheden kunnen oefenen met eerstejaarsstudenten, dit, met een wederzijds leereffect. Dit, onder supervisie van docenten GT-I, GT-II en C & C.

Types

- practicum
- Andere: rollenspelen

Evaluatie

Types

- mondeling examen

- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

Aanwezigheid tijdens de lessen is verplicht.

Het **mondelinge examen** staat op 15 van de 20 punten.

Dit examen bestaat uit twee delen: 1) een rollenspel met nabespreking
2) theoretische inzichtsvragen.

De **paper** staat op 5 van de 20 punten en wordt gelinkt aan de SoVa- namiddag. De studenten krijgen specifieke richtlijnen. De paper wordt ingediend, 2 weken na het volgen van de namiddag. Concreet: groep 1 (SoVa op 26/11) dient in op 10/12, voor 12.30u; groep 2 (SoVa op 3/12) dient in op 17/12, voor 12.30u.

Permanente evaluatie: De studenten kunnen punten verliezen bij gebrekkige medewerking en/of ongewettigde afwezigheid.

3e examenperiode (augustus/september)

Voor de derde zitting geldt dezelfde procedure als voor de eerste zitting.

Er wordt geen vrijstelling verleend voor aparte onderdelen van het examen.

Het **mondelinge examen** staat op 15 van de 20 punten.

Dit examen bestaat uit twee delen: 1) een rollenspel met nabespreking
2) theoretische inzichtsvragen.

De **paper** staat op 5 van de 20 punten en wordt gelinkt aan de SoVa- namiddag. De studenten krijgen specifieke richtlijnen. De paper wordt ingediend bij aanvang van het mondelinge examen.

Examencontract

Het **mondelinge examen** staat op 15 van de 20 punten.

Dit examen bestaat uit twee delen: 1) een rollenspel met nabespreking
2) theoretische inzichtsvragen.

De **paper** staat op 5 van de 20 punten en wordt gelinkt aan de SoVa- namiddag. Een studiewijzer met richtlijnen kan bekomen worden via de coördinator.

Begeleiding

Er wordt feedback ingebouwd tijdens de contacturen (cfr. rollenspelen, ...). Met bijkomende vragen of bedenkingen kan je terecht tijdens de lessen of via individuele contactname met de lectoren (via mail of op hun bureau).

Scriptie

Code: TP1oScr
 Groep: /
 Studiepunten: 10
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Nee
 Deeltijds: /
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Vanhoomissen Tim
 Coördinator: Vanhoomissen Tim

Info voor studiekeizers

In dit opleidingsonderdeel maken studenten een zelfstandig werkstuk waarin ze aantonen dat ze de opgedane kennis in hun curriculum kunnen integreren en toepassen. De scriptie neemt de vorm aan van een literatuurstudie, methodologische studie of empirische studie van maximum 10000 woorden, die de student op wetenschappelijk verantwoorde manier uitwerkt.

Het thema van het eindwerk sluit aan bij de afstudeerrichting van de student, en kan zowel eerder theoretisch als erg praktisch zijn.

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Scriptie

Inhoud

Een psychologisch georiënteerd onderwerp wordt door de student, onder begeleiding van een promotor (+ eventueel een extern deskundige als copromotor) grondig uitgewerkt in een schriftelijk werkstuk.

Het gekozen thema wordt vertaald in een concrete en actuele onderzoeksvraag. Die vraag wordt benaderd via een empirisch onderzoek, literatuurstudie of methodologische studie. Het geheel resulteert in een gestructureerd, coherent en verzorgd schriftelijk eindrapport van max. 10000 woorden, opgebouwd volgens de APA-norm. Dit eindrapport krijgt de vorm van een wetenschappelijk artikel en omvat volgende onderdelen: omslag en titel, abstract, woord vooraf, inhoudsopgave, inleiding, methode, resultaten, discussie, literatuurlijst en eventuele bijlage(n).

Doelstellingen

Beschrijving

Na het volgen van dit opleidingsonderdeel is de student in staat om de relevante theoretische en praktische kennis te integreren en toe te passen op een zelfgekozen thema. De student kan op wetenschappelijk verantwoorde manier een literatuurstudie, methodologische studie of empirische studie opzetten die een nieuwe invalshoek biedt binnen het werkveld en rechtstreeks of onrechtstreeks van nut kan zijn voor het werkveld van de psychologie.

De student kan op een kritische manier de nodige bronnen voor het onderzoek selecteren.

De student is in staat om over het onderzoek te communiceren op een duidelijke en objectieve manier, zowel mondeling als schriftelijk. De student kan kritisch reflecteren over het eigen werk en de beperkingen ervan inzien.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
6. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.
7. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en

betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een gesprek voeren :. - intake - erkennend - onthelend (Niveau: integreren)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: integreren)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers of opdrachtgevers. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan beschikbare gegevens (rapporten, verslagen, dossiers) registreren en analyseren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
5. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
6. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
7. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een psychologisch onderzoeksprogramma samenstellen i.f.v. de vraag, het probleem of de opdracht. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
8. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan planning en afspraken verzorgen i.f.v. het onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
9. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan een psychodiagnostisch gesprek voeren. (Niveau: toepassen)
10. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan observatietechnieken toepassen. (Niveau: toepassen)
11. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
12. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan verslag uitbrengen (schriftelijk en mondeling) over het psychodiagnostisch gesprek. (Niveau: toepassen)
13. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een observatierapport opstellen. (Niveau: toepassen)
14. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de testgegevens scoren en quoteren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
15. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
16. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan conclusies trekken uit het psychologisch onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
17. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een eindrapport opstellen in functie van de diagnose. (Niveau: toepassen)
18. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: weten)
19. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
20. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers en/of de opdrachtgever. (Niveau: toepassen)
21. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan relevante gegevens registreren en ordenen i.f.v. dossieraanleg. (Niveau: toepassen)
22. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan brochures, artikels, voorlichtingsmateriaal e.d. opstellen. (Niveau: toepassen)
23. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever begeleidingsstrategieën bespreken. (Niveau: toepassen)
24. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: toepassen)
25. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
26. Preventie - Preventie - De student kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties via preventieve diagnostiek opsporen. (Niveau: toepassen)
27. Preventie - Preventie - De student kan significante betrokkenen (beleid, leerkrachten, ouders, partners, e.a.) sensibiliseren. (Niveau: toepassen)
28. Preventie - Preventie - De student kan problemen signaleren aan hulpverlenende instanties. (Niveau: toepassen)
29. Research - Research - De student kan meewerken aan de planning en organisatie van wetenschappelijk onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
30. Research - Research - De student kan psychologisch onderzoek uitvoeren i.f.v. een wetenschappelijke opdracht. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
31. Research - Research - De student kan de onderzoeksresultaten verwerken i.f.v. een wetensch. opdracht. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
32. Research - Research - De student kan rapporteren i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
33. Research - Research - De student kan opzoekingswerk verrichten en literatuur doornemen i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
34. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
35. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
36. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

37. Communicatie - Rapportering - De student kan een rapport presenteren aan collega's, opdrachtgever, derden, supervisor, ... (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
38. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan overleg plegen met : - de opdrachtgever - het multidisciplinair team - e.a. ... (Niveau: toepassen)
39. Samenwerking - Medewerking - De student kan zich situeren binnen de structuur van de organisatie. (Niveau: toepassen)
40. Samenwerking - Medewerking - De student erkent de hiërarchische lijnen, bevoegdheden en uitvoeringsverantwoordelijkheden. (Niveau: toepassen)
41. Samenwerking - Samenwerking - De student kan deelnemen aan multidisciplinair teamoverleg i.f.v. : - de (hulp)vraag - de diagnose - het advies - probleemoplossend handelen (doorverwijzing, interventie) (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 // Arbeids- en organisatiepsychologie
- Ba2 // Consumentenpsychologie
- Ba2 // Gerontopsychologie
- Ba2 // Gesprekstechnieken II
- Ba2 // Groepsdynamica
- Ba2 // Human resources management
- Ba2 // International Study Conference
- Ba2 // Intrafamiliaal geweld
- Ba2 // Keuzeopleidingsonderdeel andere instellingen 1
- Ba2 // Klinische neuropsychologie
- Ba2 // Klinische psychologie
- Ba2 // Leerstoornissen
- Ba2 // Methoden van psychologisch onderzoek
- Ba2 // Onderwijs- en leerlingbegeleiding
- Ba2 // Practicum arbeids- en organisatiepsychologie
- Ba2 // Practicum klinische psychologie
- Ba2 // Practicum school- en pedagogische psychologie
- Ba2 // Psychodiagnostiek II
- Ba2 // Psychopedagogische methodieken
- Ba2 // Recht
- Ba2 // School- en pedagogische psychologie
- Ba2 // Stage
- Ba2 // Statistiek II
- Ba3AO // Keuzeopleidingsonderdeel andere instellingen 1
- Ba3SP // Keuzeopleidingsonderdeel andere instellingen 1
- Ba3K // Keuzeopleidingsonderdeel andere instellingen 1
- IPTP // International Study Conference

Competenties

Voor de realisatie van de scriptie, als 'sluitstuk' van de opleiding, wordt beroep gedaan op de verworvenheden van de twee vorige opleidingsjaren.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Scriptieadvademecum, beschikbaar via Toledo
Scriptieforum op Toledo

Aanbevolen leermiddelen

Howitt, D. & Cramer, D. (2007). Methoden en technieken in de psychologie. Pearson Education Benelux, Amsterdam.
Baarda, D.B., de Goede, M.P.M. & van Dijkum, C.J. (2007). Basisboek Statistiek met SPSS. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Type

- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

De student realiseert zelfstandig zijn scriptie en doet voor de structurele en inhoudelijke begeleiding een beroep op de promotor. Algemene begeleiding wordt aangeboden via de scriptieseminaries, waarin algemene richtlijnen omtrent inhoud, structuur en timing worden uiteengezet.

Types

- Andere: redactie van een wetenschappelijk onderbouwd rapport, begeleid door een (co-)promotor

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- Andere: Mondelinge voorstelling en bespreking van het rapport voor een jury + beantwoorden van vragen .

1e examenperiode (januari)

De student dient de scriptie in volgens de richtlijnen (datum, uur, plaats, aantal exemplaren) vermeld in het scriptieadvademecum op het elektronisch leerplatform. De student wordt via het elektronisch leerplatform op de hoogte gebracht van de plaats en het tijdstip waarop de presentatie plaatsvindt. Het verloop van de presentaties wordt geschetst in het scriptieadvademecum.

2e examenperiode (juni)

De student dient de scriptie in volgens de richtlijnen (datum, uur, plaats, aantal exemplaren) vermeld in het scriptieadvademecum op het elektronisch leerplatform. De student wordt via het elektronisch leerplatform op de hoogte gebracht van de plaats en het tijdstip waarop de presentatie plaatsvindt. Het verloop van de presentaties wordt geschetst in het scriptieadvademecum.

3e examenperiode (augustus/september)

De student dient de scriptie in volgens de richtlijnen (datum, uur, plaats, aantal exemplaren) vermeld in het scriptieadvademecum op het elektronisch leerplatform. De student wordt via het elektronisch leerplatform op de hoogte gebracht van de plaats en het tijdstip waarop de presentatie plaatsvindt. Het verloop van de presentaties wordt geschetst in het scriptieadvademecum.

Examencontract

De student dient de scriptie in volgens de richtlijnen (datum, uur, plaats, aantal exemplaren) vermeld in het scriptieadvademecum. De student wordt via mail op de hoogte gebracht van de plaats en het tijdstip waarop de presentatie plaatsvindt. Het verloop van de presentaties wordt geschetst in het scriptieadvademecum.

Begeleiding

De eindverantwoordelijkheid voor de realisatie van de scriptie berust bij de student. Toch zorgt het departement voor de nodige ondersteuning en begeleiding.

Alle studenten worden geïnformeerd over en begeleid bij het zoeken naar een scriptiethema. Zodra het onderwerp is vastgelegd wordt een promotor (+ eventueel een copromotor) aangesteld. De promotor is de centrale figuur in de begeleiding doorheen alle fasen in het realisatieproces van de scriptie : o.a. onderwerpafbakening, inhoudelijke uitwerking, onderzoeksopzet en -realisatie, literatuur, bronnen en redactionele ondersteuning.

Voor vragen naar bijkomende ondersteuning kan men terecht bij de leden van de werkgroep scriptie via Toledo.

Practicum III KLP

Code: TP1oPractIIIKLP

Groep: /

Studiepunten: 6

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: /

Semester: 1

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: De Kinder Gert, Hilgert Tini, Maeyaert Sara, Van Reusel Geert

Coördinator: De Kinder Gert

Info voor studiekeizers

In het opleidingsonderdeel 'Practicum III Klinische Psychologie' volgt er eerst een uiteenzetting van een klinisch praktijkmodel dat gehanteerd wordt als rode draad doorheen het practicum. Dan volgt er een uitdieping van de verschillende onderzoeksmethoden binnen de klinische praktijk, aangevuld met de indicatiestelling en psychologische verslaggeving.

In het tweede deel werken de studenten in groep aan een echte casus omtrent een specifieke problematiek. De studenten worden dienen hun werkstuk te presenteren volgens het model voor probleemidentificatie.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Practicum III KLP

Inhoud

Deel 1:

De studenten krijgen een uiteenzetting van het model voor probleemidentificatie (De Raedt & Schacht) dat voortbouwt op het model van De Bruyn, en specifiek gebruikt wordt binnen klinische settings.

Nadien is er een uitdieping van de onderzoeksmethoden (directe methoden, semi-gestructureerd interview en indirecte methoden), waarmee praktisch aan de slag wordt gegaan. Verder komen indicatiestelling en psychologische verslaggeving aan bod.

Er wordt afgesloten met een voorbeeld van de korte casusmethode bij een jongen met OCD (Obsessive Compulsive Disorder). Dit voorbeeld dient ter voorbereiding van het groepswerk.

Deel 2:

De studenten werken in groep aan een presentatie met betrekking tot één van de volgende 6 onderstaande problematieken. De presentatie is opgebouwd volgens het model voor probleemidentificatie.

Problematieken:

1. Automutilatie bij kinderen en jongeren
2. Gokverslaving bij kinderen en jongeren
3. Angst en echtscheidingsproblematiek bij kinderen en jongeren
4. Seksuele delinquentie bij volwassenen
5. Psychosomatiek bij volwassenen
6. Persoonlijkheidsstoornissen bij volwassenen

Doelstellingen

Beschrijving

Het opleidingsonderdeel 'Practicum III Klinische Psychologie' tracht volgende doelstellingen te realiseren: Het doel is om de student op een zelfstandig en kritische wijze te leren werken met klinisch materiaal.

Het doel is om te leren beroepsspecifieke informatie eigen te maken, om hypothesen op te stellen, om onderzoeksstrategie op te stellen en uit te voeren, om gegevens te interpreteren en hierover -zowel mondeling als schriftelijk- te kunnen rapporteren, én om advies te kunnen verlenen omtrent best passende interventies.

Het doel is om brug te slaan tussen het onderzoek en de praktijk van het klinisch psychologisch werkveld. Het doel is om te leren teamgericht samen te werken.

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
3. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
4. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een psychologisch onderzoeksprogramma samenstellen i.f.v. de vraag, het probleem of de opdracht. (Niveau: toepassen)
5. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de testgegevens scoren en quoteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan conclusies trekken uit het psychologisch onderzoek. (Niveau: toepassen)
9. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: toepassen)
10. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever begeleidingsstrategieën bespreken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Interventie - Interventie - De student kan in overleg (met team of onder supervisie) interventies plannen en organiseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
12. Research - Research - De student kan opzoekingswerk verrichten en literatuur doornemen i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
13. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: toepassen)
14. Samenwerking - Samenwerking - De student kan deelnemen aan multidisciplinair teamoverleg i.f.v. : - de (hulp)vraag - de diagnose - het advies - probleemoplossend handelen (doorverwijzing, interventie) (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis**Volgtijdelijkheid**

- Ba2 // Klinische psychologie
- Ba2 // Practicum klinische psychologie

Leermiddelen**Verplichte leermiddelen**

- De Kinder, G., Hilgert, T., Maeyaert, S., Sleebus, M., Soetens, B., Van Reusel, G. (2008). Practicum III Klinische psychologie - syllabus. Antwerpen: Lessius - Departement Toegepaste Psychologie. Onuitgegeven cursus.
- De Kinder, G., Hilgert, T., Maeyaert, S., Sleebus, M., Soetens, B., Van Reusel, G. (2008). Practicum III Klinische psychologie - literatuur - korte casus. Antwerpen: Lessius - Departement Toegepaste Psychologie. Onuitgegeven cursus.
- Powerpoint-slides op Toledo.

Eigen lesnota's tijdens practica.

Aanbevolen leermiddelen

- Vandereycken, W., Hoogduin, C.A.L., Emmelkamp, P.M.G. (2000). *Handboek psychopathologie deel 1: Basisbegrippen*. Houten/Dieghem: Bohn Stafleu Van Loghum.

Vandereycken, W., Hoogduin, C.A.L., Emmelkamp, P.M.G. (2006). *Handboek psychopathologie deel 2: Klinische praktijk*. Houten/Dieghem: Bohn Stafleu Van Loghum.

Verhulst, F.C., Verheij, F., Ferdinand, R.F. (2003). *Kinder- en jeugdpsychiatrie: Psychopathologie*. Assen: Van Gorcum.

Verhulst, F.C., Verheij, F., Ferdinand, R.F. (2003). *Kinder- en jeugdpsychiatrie: Onderzoek en diagnostiek*. Assen: Van Gorcum.

Verhulst, F.C., Verheij, F., Ferdinand, R.F. (2003). *Kinder- en jeugdpsychiatrie: Behandeling en begeleiding*. Assen: Van Gorcum.

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Deel 1 van het practicum zal bestaan uit een beperkt theoretisch gedeelte, met het oog op de verdere oefenpractica waar student opdrachten dient in te dienen.

Deel 2 van het practicum zal bestaan uit groepswork, waarin de studenten begeleidt worden door de docent, en waaruit telkens een presentatie met discussie uit voortvloeit.

Types

- discussieseminarie
- practicum
- begeleide zelfstudie
- opdracht
- procesbegeleiding

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag
- presentatie
- permanente evaluatie
- ontwerp/product
- Peerassessment/selfassessment

1e examenperiode (januari)

Het eertste deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van een praktijkgericht mondeling open boek examen (8/20) en een praktische opdracht (2/20).

Het tweede deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van permanente evaluatie en omvat de volgende onderdelen: kennistoets (2.5/20), paper gevolgd door presentatie met discussie (6.5/20) en groeps participatie (1/20). De student kan enkel slagen wanneer het examen is afgelegd, de praktische opdracht werd uitgevoerd én de paper met presentatie werd toegelicht.

3e examenperiode (augustus/september)

Het eertste deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van een praktijkgericht mondeling open boek examen (10/20).

Het tweede deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van een paper gevolgd door een presentatie. De student kan enkel slagen wanneer het examen is afgelegd én de paper met presentatie werd toegelicht.

Examencontract

Het eertste deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van een praktijkgericht mondeling open boek examen (8/20) en een praktische opdracht (2/20).

Het tweede deel van het practicum wordt geëvalueerd op basis van permanente evaluatie en omvat de volgende onderdelen: kennistoets (2.5/20), paper gevolgd door presentatie met discussie (6.5/20) en groeps participatie (1/20). De student kan enkel slagen wanneer het examen is afgelegd, de praktische opdracht werd uitgevoerd én de paper met presentatie werd toegelicht.

Begeleiding

De studenten kunnen voor vragen bij de docent terecht tijdens de practica, via e-mail of na afspraak op het bureel in de

hogeschool:

Gert De Kinder (2.15)
Tini Hilgert (2.15)
Geert Van Reusel (2.16)
Sara Maeyaert (2.11)

Stage

Code: TP2oStage
Groep: /
Studiepunten: 18
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Nee
Deeltijds: /
Semester: 2
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Opsteyn Carine
Coördinator: Opsteyn Carine

Info voor studiekeizers

In het derde jaar loop je 13 weken stage binnen een organisatie die zich situeert binnen de afstudeerrichting. Door herhaalde toepassing van de reeds verworven kennis en vaardigheden, kom je, onder begeleiding, stapsgewijs tot het je eigen maken van de competenties, nodig voor de uitoefening van het beroep. Het toekomstige beroep wordt op een vrij zelfstandige manier uitgeoefend en als student draag je meer verantwoordelijkheid en ontplooi je meer initiatieven dan bij de stage in het tweede jaar.

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Stage

Inhoud

Stageduur

- De student loopt 13 weken stage binnen dezelfde organisatie en volgt hierbij de urregeling van de dienst waar hij/zij stage loopt.
- In het kader van de noodwendigheden van de dienst mag een student stage lopen tijdens het weekend en de schoolvakanties.

Inhoud

In elk werkveld wordt de student ingeschakeld in de werking van de organisatie. Dit betekent dat de stagiair deel uitmaakt van een team en mee functioneert in de werking hiervan. Het takenpakket van de stagiair omvat vooral psychodiagnostische taken en/of psychologische begeleiding. De stage omvat eveneens organisatorische taken die eigen zijn aan de uitoefening van het beroep zoals o.a. administratie, research, deelname aan studiedagen. De student maakt een stagewerboek dat na het beëindigen van de stage bij de supervisor wordt ingediend.

Doelstellingen

Beschrijving

De stage verenigt de drie doelstellingen van de opleiding:

- specifieke en wetenschappelijk verantwoorde praktijkopleiding
- theoretische scholing
- beroepspersoonlijkheidsvorming

Stage lopen is dus meer dan alleen zicht krijgen op de werkzaamheden van een organisatie. Het is ervaring opdoen, al doende leren en het geleerde toepassen. Al werkend realiseert de student zijn leerdoelen. De student legt relaties tussen theorie en praktijk. Het is een verbreding en verdieping van de deskundigheid. Naast beroepsspecifieke kennis, vaardigheden en attitudes wordt er ook een appèl gedaan op basisvaardigheden zoals kunnen samenwerken in een team, creativiteit, flexibele en kritische houding. Het is een oriëntatie op de toekomstige beroepsuitoefening, een integratie in de wereld van de arbeid, in de cultuur van een organisatie. De student toetst zijn geschiktheid voor beroepsuitoefening in het psychologisch werkveld.

De stage in het derde jaar is een **beroepsopleidende** stage.

Onder deskundige begeleiding verwerft de student het niveau van een beginnend beroepsuitoefenaar. De leerdoelen m.b.t. kennis, vaardigheden en attitudes van het tweede jaar komen uiteraard terug in het derde jaar. De ervaringen zijn wel diepgaander. Het toekomstige beroep wordt op een vrij zelfstandige manier uitgeoefend. De student draagt meer verantwoordelijkheid en ontplooit meer initiatieven dan bij de stage in het tweede jaar.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)

2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Leiding geven - Courante leidinggevende taken kunnen uitvoeren.
6. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
7. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken. (Kerncompetentie)
8. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)
9. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)
10. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een gesprek voeren :. - intake - erkennend - onthaland (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers of opdrachtgevers. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan beschikbare gegevens (rapporten, verslagen, dossiers) registreren en analyseren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
5. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
6. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
7. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een psychologisch onderzoeksprogramma samenstellen i.f.v. de vraag, het probleem of de opdracht. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
8. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan planning en afspraken verzorgen i.f.v. het onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
9. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan individuen, groepen en/of organisaties screenen op verzoek van doorverwijzers en/of opdrachtgevers. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
10. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan een psychodiagnostisch gesprek voeren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
11. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan observatietechnieken toepassen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
12. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
13. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan verslag uitbrengen (schriftelijk en mondeling) over het psychodiagnostisch gesprek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
14. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een observatierapport opstellen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
15. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de testgegevens scoren en quoteren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
16. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
17. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan conclusies trekken uit het psychologisch onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
18. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een eindrapport opstellen in functie van de diagnose. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
19. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
20. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
21. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers en/of de opdrachtgever. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
22. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan relevante gegevens registreren en ordenen i.f.v. dossieraanleg. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
23. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

24. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan brochures, artikels, voorlichtingsmateriaal e.d. opstellen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
25. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatiesessies, avonden, organiseren en geven. (zie ook functioneel geheel 4 : Preventie) (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
26. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan onderzoeksresultaten en de contextgegevens met de cliënt/ opdrachtgever bespreken om inzicht te geven in de probleemsituatie. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
27. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
28. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever begeleidingsstrategieën bespreken. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
29. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
30. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
31. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan doorverwijzen naar deskundigen (in de 2e lijn) of andere hulpverleners. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
32. Interventie - Interventie - De student kan in overleg (met team of onder supervisie) interventies plannen en organiseren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
33. Interventie - Interventie - De student kan meewerken aan interventies. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
34. Interventie - Interventie - De student kan rapporteren over het verloop van de interventies. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
35. Interventie - Interventie - De student kan de interventies mee opvolgen, evalueren en bijsturen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
36. Preventie - Preventie - De student kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties via preventieve diagnostiek opsporen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
37. Preventie - Preventie - De student kan significante betrokkenen (beleid, leerkrachten, ouders, partners, e.a.) sensibiliseren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
38. Preventie - Preventie - De student kan problemen signaleren aan hulpverlenende instanties. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
39. Preventie - Preventie - De student kan informatieactiviteiten organiseren (voordrachten, voorlichting, training, vorming, ...). (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
40. Research - Research - De student kan meewerken aan de planning en organisatie van wetenschappelijk onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
41. Research - Research - De student kan psychologisch onderzoek uitvoeren i.f.v. een wetenschappelijke opdracht. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
42. Research - Research - De student kan de onderzoeksresultaten verwerken i.f.v. een wetensch. opdracht. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
43. Research - Research - De student kan rapporteren i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
44. Research - Research - De student kan opzoekingswerk verrichten en literatuur doornemen i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
45. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
46. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
47. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
48. Communicatie - Rapportering - De student kan een rapport presenteren aan collega's, opdrachtgever, derden, supervisor, ... (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
49. Communicatie - Rapportering - De student kan dossiers aanleggen en bijhouden. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
50. Communicatie - Rapportering - De student kan onderhandelen en bemiddelen i.f.v. de (hulp)vraag. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
51. Communicatie - Overleg - De student kan contacten leggen met andere (hulpverlenings)- instanties en deze werkrelatie onderhouden. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
52. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan een gesprek voeren met de hulpvrager, in het kader van : - intake (zie 1.1.1) - psychodiagnostiek (zie 1.2.1) - crisisopvang (zie 3. Interventie) - advies- en informatieverstrekking (zie functioneel geheel 2.) - studie- en beroepskeuze - loopbaanplanning - ... (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
53. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan overleg plegen met : - de opdrachtgever - het multidisciplinair team - e.a. ... (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
54. Samenwerking - Medewerking - De student kan zich situeren binnen de structuur van de organisatie. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
55. Samenwerking - Medewerking - De student erkent de hiërarchische lijnen, bevoegdheden en uitvoeringsverantwoordelijkheden. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
56. Samenwerking - Samenwerking - De student kan deelnemen aan multidisciplinair teamoverleg i.f.v. : - de (hulp)vraag - de diagnose - het advies - probleemoplossend handelen (doorverwijzing, interventie) (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 // Arbeids- en organisatiepsychologie
- Ba2 // School- en pedagogische psychologie
- Ba2 // Klinische psychologie
- Ba2 // Statistiek II
- Ba2 // Psychodiagnostiek II
- Ba2 // Gesprekstechnieken II
- Ba2 // Practicum arbeids- en organisatiepsychologie
- Ba2 // Practicum school- en pedagogische psychologie
- Ba2 // Practicum klinische psychologie
- Ba2 // Stage
- Ba2 // Recht

Competenties

Een student moet geslaagd zijn voor alle opleidingsonderdelen van 2BaTP, inclusief de keuzevakken.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- stageleidraad
- evaluatieformulier

Type

- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: stageleidraad, evaluatieformulier

Werkvormen

Omschrijving

De stagiair staat centraal in een netwerk van relaties waarbij er begeleiding voorzien wordt door een stagementor op de stageplaats en een stagesupervisor vanuit de hogeschool.

Types

- Andere: stage is een specifieke vorm van 'extramuros' praktijkoefening

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

De procedure voor de evaluatie bestaat uit een kwalitatieve en een kwantitatieve fase.

De eindbeoordeling is de verantwoordelijkheid van de hogeschool (stagesupervisor geeft punten) en gebeurt op basis van:

- het stageverloop (85%)
- de casuïstiek (10%)
- formele aspecten (5%)

Om te slagen voor de stage moet de student:

- 13 weken stage gepresteerd hebben;
- het stagewerkboek ingediend hebben;
- voldaan hebben aan de criteria betreffende stageverloop, casuïstiek en formele aspecten.

De student moet 10/20 halen om voor stage geslaagd te zijn, zoals voor elk opleidingsonderdeel.

Als de student niet slaagt, kan hij dit opleidingsonderdeel pas in het volgende academiejaar opnieuw doen.

Het niet-slagen voor stage in het 3de jaar in de professionele bacheloropleiding zal steeds het niet-slagen voor de opleiding tot gevolg hebben.

2e examenperiode (juni)

De procedure voor de evaluatie bestaat uit een kwalitatieve en een kwantitatieve fase.

De eindbeoordeling is de verantwoordelijkheid van de hogeschool (stagesupervisor geeft punten) en gebeurt op basis van:

- het stageverloop (85%)

- de casuïstiek (10%)
- formele aspecten (5%)

Om te slagen voor de stage moet de student:

- 13 weken stage gepresteerd hebben;
- het stagewerkboek ingediend hebben;
- voldaan hebben aan de criteria betreffende stageverloop, casuïstiek en formele aspecten.

De student moet 10/20 halen om voor stage geslaagd te zijn, zoals voor elk opleidingsonderdeel.

Als de student niet slaagt, kan hij dit opleidingsonderdeel pas in het volgende academiejaar opnieuw doen.

Het niet-slagen voor stage in het 3de jaar in de professionele bacheloropleiding zal steeds het niet-slagen voor de opleiding tot gevang hebben.

Begeleiding

De stagementor (stageplaats)

- plant in overleg met collega's, met de hogeschool en met de student de stageactiviteiten en neemt de dagelijkse leiding van de stage op zich;
- bereidt de stagiair voor op opdrachten, superviseert en volgt op en verduidelijkt;
- evalueert de werkzaamheden, taak- en attitudegericht; ofwel door onmiddellijke feedback ofwel wekelijks op een afgesproken moment;
- is de persoon bij wie de stagiair terecht kan met vragen;
- heeft oog voor de benodigde kennis, de transfer van de theorie naar de praktijk, de vaardigheden en attitudes;
- kijkt wekelijks de weekagenda na, ondertekent en geeft de nodige aanmerkingen, tips en feedback;
- verstrekt in de evaluatiegesprekken (tussentijdse- en eindevaluatie) informatie aan de stagesupervisor en aan de student over de stagewerkzaamheden en de wijze van uitvoering;
- in voorbereiding op de evaluatiegesprekken vult de mentor het document "evaluatieformulier" in.

De stagesupervisor (Lessius hogeschool)

- begeleidt samen met de stagecoördinator het stagekeuzeprocess van de student;
- geeft aan elke student specifieke informatie over de stageplaats;
- superviseert het stageverloop door opvolging van de reflectieverslagen van de student, d.m.v. het supervisiegesprek in de hogeschool en de tussentijdse- en eindevaluatie;
- begeleidt de student bij zijn reflectie over de stage-ervaringen en bij de explicitering van sterke punten en leerpunten (taak- en persoonsgericht);
- ondersteunt, stuurt bij en treedt indien nodig probleemoplossend op;
- volgt het leerproces in termen van de opleidingsdoelen en werkt als dusdanig mee aan de uitbouw van de persoonlijke en professionele beroepshouding van de student;
- evalueert het leerproces en leidt de evaluatiegesprekken;
- is gedurende de stageperiode bereikbaar in de hogeschool (bijkomende informatie, moeilijkheden, onduidelijkheden,...);
- evalueert het stagewerkboek;
- geeft de uiteindelijke stagebeoordeling.

Capita selecta - kinderen

Code: TP1oCapSelKin
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Sleebus Min
Coördinator: Sleebus Min

Info voor studiekeizers

Onveilige hechting, depressie, psychosomatiek en langdurige rouw bij kinderen en adolescenten zijn 4 actueel veel besproken thema's uit de ontwikkelingspsychopathologie. De thema's veruiterlijken zich vaak onder de vorm van probleemgedrag.

De ontwikkelingspsychopathologie stelt het proces van probleemgedrag centraal door stil te staan bij bepaalde vragen. Wat zijn de te onderscheiden kenmerken van probleemgedrag? Hoe ontstaat en groeit bepaald gedrag? Welke factoren en / of gebeurtenissen spelen mee? Hoe kan probleemgedrag worden voorkomen en / of behandeld? In 'Capita selecta kinderen' worden genoemde thema's grondig uitgewerkt door zich te focussen op deze vragen.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Capita selecta - kinderen

Inhoud

In capita selecta kinderen / adolescenten worden 4 thema's theoretisch en praktisch - a.d.h.v. casuïstiek - uitgewerkt vanuit een ontwikkelingspsychopathologisch perspectief:

- gehechtheid en hechtingsstoornissen
- stemmingsstoornissen (depressie)
- somatoformestoornissen
- rouw(pathologie).

De uitwerking van de 4 capita kent een vast stramien.

Eerst worden gedragskenmerken van de normale ontwikkeling beschreven, waarna een vergelijking met kenmerken i.g.v. psychische problemen / stoornissen wordt uitgewerkt.

In 3de instantie komen wetenschappelijke inzichten aan bod met betrekking tot risicofactoren, verloop, effecten en comorbiteit van de problemen / stoornissen.

Preventie en behandeling vormt het 4de deel in iedere caput.

Doelstellingen

Beschrijving

- * Kunnen denken en redeneren vanuit een ontwikkelingspsychopathologisch perspectief: begrijpen hoe bepaald gedrag bij een kind / adolescent ontstaan en gegroeid is
- * Kunnen toepassen van theoretische inzichten en modellen op de 4 thema's
- * Inzicht verwerven in de (differentiaal) diagnostiek bij, preventie en behandeling van probleemgedrag (onveilige gehechtheidsgedrag, depressie, psychosomatiek, langdurige rouw)

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan beschikbare gegevens (rapporten, verslagen, dossiers) registreren en analyseren. (Niveau: integreren)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: integreren)
5. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
6. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
7. Preventie - Preventie - De student kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties via preventieve diagnostiek opsporen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba1 // Ontwikkelingspsychologie
- Ba2 // Klinische psychologie
- Ba2 // Practicum klinische psychologie

Competenties

Basiskennis van algemene psychologie, ontwikkelingspsychologie, gedragsneurowetenschappen en klinische psychologie (inclusief practicum II) bevordert het begrijpen en adequaat omgaan met bijzondere (sub)thema's

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- powerpoint slides op leeromgeving, inclusief deze van de gastcolleges
- besproken audiovisueel materiaal, idem
- eigen nota's
- verplichte literatuur (teksten beschikbaar in studeercentrum):

caput 1:

- Geenen, G. (2008) Het bevorderen van een (h) echte band met adoptiekinderen: van theorie naar praktijk. *Tijdschrift van de Belgische Kinderarts*, 10, 38-45
- Juffer, F. & van Ijzendoorn, M.H. (2008). Adoptie als interventie (2). De opmerkelijke inhaalslag van adoptiekinderen en de plasticiteit van hun ontwikkeling. *Kind en adolescent*, 29, 31 - 49.
- Juffer, F. & van Ijzendoorn, M.H. & Duyvesteyn, M.G.C. (2005). Opvoedingsondersteuning en intergenerationele overdracht van gehechtheid. *Kind en adolescent*, 26, 101 - 118.
- Rigter, J. (2006). *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*. Coutinho, 175-204.

caput 2:

- Braet, C. (2000). Cognitieve gedragstherapie voor depressieve kinderen, in de Wit, C., & Braet, C. & Snaterse, T. *Behandeling van depressie bij kinderen en adolescenten*. Swets & Zeitlinger, 39-64.
- de Wit, C., & de Wit-Grouls, H. (2000). Richtlijnen voor diagnostiek en behandeling van depressies bij kinderen en adolescenten, in: Prins, P. & Pameijer, N.K. *Protocollen en richtlijnen in de Jeugdzorg*. Swets & Zeitlinger, 135-155.
- Rigter, J. (2006). *Ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen*. Coutinho, 379 - 407

caput 3:

- Bouman, N.H. (2003). Somatoforme stoornissen, in Verhulst, F.C. *Kinder- en jeugdpsychiatrie. Onderzoek en diagnostiek*. Van Gorcum, 358 - 365.
- Verhulst, F.C. (2006) Somatoforme stoornissen, in Verhulst, F.C. *Leerboek Kinder- en Jeugdpsychiatrie*. Van Gorcum, 182-192
- Houdenrove, Van B. (2006) Psychosomatic in de DSM-V. *Tijdschrift voor psychiatrie*, 48, 759-761
- Houdenrove, Van B. (2001) Chronisch onverklaarde klachten en syndromen. *Psychopraxis*, 3, 233-236

caput 4:

- Dillen, L. (2007) Kinderen in rouw. Rouwsluiers ontsluit? *Tijdschrift Klinische Psychologie*, 12, 1-27
- Boelen, P.A. (2007) *Cognitieve gedragstherapie voor gecompliceerde rouw*, in Maes, J., *Leven met gemis: Een handboek over rouw, rouwbegeleiding en rouwtherapie* (pp 100-111)
- Maes, J. (2007) *Een nieuwe benadering van gecompliceerde rouw*, in Maes, J., *Leven met gemis: Een handboek over rouw, rouwbegeleiding en rouwtherapie* (pp. 149-162)

Aanbevolen leermiddelen

Per thema wordt op de slides extra literatuur als aanbevolen leermiddel vermeld.

Type

- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: tijdschriftartikelen en hoofdstukken uit diverse handboeken

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcollege waarin de theoretische inzichten en modellen worden besproken.

Interactieve werkvormen ondersteunen het leerproces: studenten worden uitdrukkelijk uitgenodigd mee te denken rond theoretische stellingen, open vraagstellingen, discussiepunten, casuïstiek, praktisch oefenmateriaal ...

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen: gesloten boek

Open vragen met begrensde antwoordruimte: kennis-, inzicht- en toepassingsvragen

Doel: theoretische kennis, inzichten en toepassingsmogelijkheden evalueren.

2e examenperiode (juni)

/

3e examenperiode (augustus/september)

idem eerste examenperiode

Examencontract

Een schriftelijk examen - gesloten boekstelsysteem - bestaat uit open vragen te beantwoorden in een begrensde antwoordruimte. De open vragen betreffen zowel kennis-, inzicht- als toepassingsvragen.

Het doel van het examen is theoretische kennis, inzichten en toepassingsmogelijkheden evalueren.

Opmerking: de slides per caput dienen gevraagd aan de docente.

Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen ter verduidelijking tijdens en na de colleges

Docente is bereikbaar via e-mail en op bureel San. 2.16 na afspraak

Capita selecta - volwassenen

Code: TP1oCapSelVolw
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Van Reusel Geert
 Coördinator: Van Reusel Geert

Info voor studiekeizers

Als toekomstig psychosociale hulpverlener zal je ongetwijfeld te maken krijgen met cliënten waarbij de omgang met middelen als alcohol en drugs de kwaliteit van het persoonlijk en professioneel leven ernstig bedreigd. Een grondige oriëntatie in de actuele wetenschappelijke inzichten en behandelingsmodellen op het gebied van *verslaving en verslavingszorg* staat centraal in deel 1. In deel 2 wordt de *psychose en de zorg voor psychotici* behandeld. In deel 3 verdiepen we ons in thema's uit de *acute psychiatrie* m.n. zelfdoding en agressie.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Capita selecta - volwassenen

Inhoud

In dit keuzevak worden 3 thema's uit het klinisch-psychologisch werkveld uitgediept m.n. verslaving -en verslavingszorg, psychose - en psychosezorg en suïcide en agressie binnen de hulpverlening.

- Het hoofdstuk **verslaving en verslavingszorg** bevat volgende delen: drugproblemen: complexiteit en diversiteit, beschrijving van middelenmisbruik en -afhankelijkheid, productinformatie, de drugwetgeving, verslaving als hersenziekte, psychologie van de verslaving, diagnostiek bij middelenmisbruik, klinische interventies, organisatie van de verslavingszorg, algemeen kader voor drugpreventie.
- Het hoofdstuk **psychose- en psychosezorg** bestaat uit: het beloop van een psychose, aspecten van de psychotische belevenissen, indeling van soorten psychose met uitdieping van schizofrene psychose, diagnostiek bij psychose, behandeling van schizofrenie: rol van medicatie en psycho-educatie a.d.h.v.de balkmetafoor, voorstelling en bespreking van het Patiënten Emancipatie Programma voor Schizofrenie (PEPS)
- Het hoofdstuk over **suïcide en agressie** handelt over: algemene situering, de neurobiologie van suïcidaal gedrag, misvattingen over suïcide, diagnostiek van suïcide, vormen van agressie in het algemeen, kenmerken van agressie bij verschillende soorten klinische beelden, hoe omgaan met agressie binnen de hulpverleningscontext.

Doelstellingen

Beschrijving

Met deze cursus wordt beoogd dat de cursist zich de huidige theoretische inzichten m.b.t. de 3 deeltijds thema's eigen maakt en deze kan vertalen naar de praktijk van de psychosociale hulpverlener. In concreto: gebruik maken van de juiste terminologie, inzicht verwerven in (differentiaal) diagnostiek, gericht kunnen verwijzen naar specifieke hulpverleningsinstanties en kennis hebben van hun werking, inzicht verwerven in de klinische interventiemethoden en zelfstandig kunnen reflecteren over probleemsituaties als beginnende hulpverlener.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: toepassen)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
3. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan individuen, groepen en/of organisaties screenen op verzoek van doorverwijzers en/of opdrachtgevers. (Niveau: toepassen)

4. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: toepassen)
5. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
6. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan doorverwijzen naar deskundigen (in de 2e lijn) of andere hulpverleners. (Niveau: toepassen)
7. Communicatie - Rapportering - De student kan onderhandelen en bemiddelen i.f.v. de (hulp)vraag. (Niveau: inzien)
8. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan een gesprek voeren met de hulpvrager, in het kader van : - intake (zie 1.1.1) - psychodiagnostiek (zie 1.2.1) - crisisopvang (zie 3. Interventie) - advies- en informatieverstrekking (zie functioneel geheel 2.) - studie- en beroepskeuze - loopbaanplanning - ... (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / BD / Klinische psychologie
- Ba2 / PR / Practicum klinische psychologie

Competenties

Basiskennis van algemene psychologie, ontwikkelingspsychologie, gedragsneurowetenschappen en klinische psychologie + practicum klinische psychologie wordt verondersteld aanwezig te zijn om goed te kunnen aansluiten bij de besproken materie.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Vandereijcken W. et al. Handboek psychopathologie: deel 1.- Houten: Bohn Stafleu van Loghum, 2004.-3de druk .- hoofdstuk 3 (vanaf p.97) en hoofdstuk 4 (vanaf p.127)
- **Slides op Toledo aangevuld met eigen nota's** (=kernleerstof).
- FOD Binnenlandse zaken,Vast Secretariaat voor Preventiebeleid.(2006) Drugs&Druggebruik [Brochure]. Brussel: FOD (=facultatief).
- **Inhoud gastcollege(s)**
- Sanofi-aventis (2005). *PEPS: Patiënten Emancipatie Programma voor Schizofrenie* [Werkmap] Het Misverstand vzw

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

Het hoorcollege verloopt interactief.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen dat bestaat uit twee delen: meerkeuzevragen (70%) en (korte) open vragen (30%). De examenvragen hebben als doel zowel de theoretische kennis als inzichten te evalueren.

3e examenperiode (augustus/september)

idem cfr. eerste examenperiode

Examencontract

Het examen bestaat uit meerkeuzevragen en enkele (korte) open vragen. De inhoud van de vragen peilen naar verworven kennis, inzichten en verbandlegging. Ook praktijkgerichte opdrachten (type casus) worden opgenomen in het examen.

Begeleiding

De docent is bereikbaar via mail (geert.vanreusel@lessius.eu) of (bij voorkeur) na afspraak op zijn kantoor (san 2.16) voor bijkomende informatie of coaching (intern tel. 369).

Chronische aandoeningen

Code: TP1oKronZkt

Groep: /

Studiepunten: 3

Creditcontract mogelijk: Ja

Examencontract mogelijk: Ja

Deeltijds: /

Semester: 1

Onderwijstaal: Nederlands

Docenten: Van Horenbeeck Daniëlle, Verwerft Els

Coördinator: Van Horenbeeck Daniëlle

Info voor studiekeizers

Chronische aandoeningen vormen de uitdaging van de gezondheidszorg voor de 21 ste eeuw.

Steeds meer patiënten lijden aan één of meerdere chronische aandoeningen. De outcomes van chronische aandoeningen worden grotendeels bepaald door de mate waarin de patiënt in staat is met zijn ziekte om te gaan. Integratie van de medische, psychosociale en gedragsdimensie in de zorg staat hier centraal. In deze cursus worden chronische aandoeningen dan ook belicht vanuit het biopsychosociaal model.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Chronische aandoeningen

Inhoud

In het opleidingsonderdeel 'chronische aandoeningen' worden een aantal medische problematieken en chronische aandoeningen belicht vanuit een biopsychosociaal model en gesitueerd binnen een multidisciplinaire benadering.

- epilepsie
- oncologie
- palliatieve hulpverlening en euthanasie
- chronische pijn
- N.A.H. : CVA en schedeltrauma

Doelstellingen

Beschrijving

- * Kunnen hanteren van het biopsychosociaal model ten aanzien van ziekte, ziektegedrag en gezondheidsgedrag.
- * theoretische basiskennis verwerven van een aantal veel voorkomende chronische aandoeningen waaronder epilepsie, kanker, chronische pijn, N.A.H.
- * Kunnen toepassen van theoretische concepten en modellen op de besproken chronische aandoeningen
- * inzicht verwerven in de basisbegrippen uit de psychologie en hun relevantie voor de problematiek en de begeleiding van chronische aandoeningen.
- * inzicht verwerven in de multidisciplinaire diagnostiek en begeleiding bij chronische aandoeningen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.

7. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)
8. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: weten)
3. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan onderzoeksresultaten en de contextgegevens met de cliënt/ opdrachtgever bespreken om inzicht te geven in de probleemsituatie. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
5. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / BD / Klinische psychologie
- Ba2 / PR / Practicum klinische psychologie

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De cursus, aangevuld met notities tijdens de les.
De PowerPointpresentaties zijn terug te vinden op Toledo.

Aanbevolen leermiddelen

In de cursus worden de gehanteerde werken en interessante websites vermeld die bijkomend kunnen geraadpleegd worden.

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: referaten uit handboeken, tijdschriften

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcollege waarin de theoretische concepten worden aangereikt.
Interactieve werkvormen zoals onderwijsleergesprekken, casusbesprekingen en oefeningen kunnen het leerproces ondersteunen.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

gesloten boekexamen
zowel kennis-als inzichtsvragen (open vragen)

3e examenperiode (augustus/september)

zie eerste examenperiode

Examencontract

gesloten boekexamen
zowel kennis-als inzichtsvragen (open vragen)

Begeleiding

Mogelijkheid tot het stellen van vragen ter verduidelijking, tijdens en na de colleges.

bereikbaarheid

- Danielle Van Horenbeeck : bureel SAN.1.12.
- Els Verwerft : els.verwerft@lessius.eu

Psychotherapie

Code: TP1oPsyTher
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Deprez Annelies
 Coördinator: Deprez Annelies

Info voor studiekeizers

Wanneer mensen psychische problemen ervaren, kan gespreksbegeleiding hen helpen. In dit opleidingsonderdeel kijken we op welke manier psychotherapie en counseling zowel kinderen als volwassenen kan ondersteunen om hun probleem leefbaar te maken of op te lossen. Hierbij is het belangrijk dat toekomstige Bachelors in de Toegepaste Psychologie een goed zicht hebben op welke psychotherapievormen (individueel, in groep,..) er bestaan en welke manieren van werken er zijn (verschillende psychotherapiestromingen). Verder wordt er besproken wanneer en hoe praten met een professional nu al dan niet helpt. Want zo kan je als Bachelor in de Toegepaste Psychologie goed doorverwijzen en er bijgevolg mee voor zorgen dat mensen de nodige en adequate hulp krijgen! Tenslotte krijg je door dit vak als Bachelor in de Toegepaste Psychologie een zicht op het gebruikte therapeutisch handelen binnen het klinische werkveld. Dit stelt je in staat actief mee te draaien in begeleidingsteams!

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Psychotherapie

Inhoud

Dit vak wil je als toekomstige Bachelor in de Toegepaste Psychologie zicht bieden op de verschillende therapierichtingen binnen de psychotherapie. Deze richtingen worden kritisch besproken en er wordt stil gestaan bij de volgende vragen: (hoe goed) werkt psychotherapie? Wat is het verschil tussen psychotherapie en counseling? Waarom heeft psychotherapie al of niet effect? Wanneer is psychotherapie zinvol? Hoe cliënten informeren over de verschillende therapierichtingen?

Inhoud:

1. Inleidend hoofdstuk:

algemene kenmerken en ingrediënten van psychotherapeutische methoden, haar wetenschappelijke status en haar voorgeschiedenis

2. Uitdieping van de verschillende hoofdstromingen:

- de psycho-analytische en psychodynamische therapieën
- de cliëntgerichte therapie
- de gedragstherapie
- de systeemtherapie

Deze hoofdstromingen worden geïllustreerd vanuit verschillende werksettings (bijv. residentiële behandelsetting vs. ambulante begeleiding). Verder worden binnen deze hoofdstromingen, recente evoluties (bijv. mindfulness-based cognitive therapie, oplossingsgerichte therapie,..) of nieuwe toepassingen (bijv. EMDR bij chronische pijnklachten) besproken. Tenslotte wordt er gepoogd om verschillende doelgroepen (kinderen, adolescenten en volwassenen) en verschillende therapievormen (individuele, partnerrelatie- en groepstherapie) aan bod te laten komen.

Om deze therapiestromingen te illustreren wordt er gebruik gemaakt van videomateriaal en verzorgen een aantal gastsprekers uit de praktijk een college.

3. Hoe het effect van therapie/counseling nagaan? - werkzame factoren - indicatiestelling - gevaren van psychotherapie en kwaliteitsbewaking.

Doelstellingen

Beschrijving

- de student heeft een overzicht van de verschillende hoofdstromingen binnen de psychotherapie, en kan deze kennis toepassen, rekening houdend met een specifieke situatie van een persoon; zodat deze persoon adequaat kan doorverwezen worden.
- de student kan kritisch reflecteren over de verschillende psychotherapievormen en -stromingen

- de student heeft zicht op de indicatiestelling voor psychotherapie
- de student kent de rol van de Bachelor Toegepaste Psychologie binnen het psychotherapie- en counseling-veld

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: weten)
2. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers en/of de opdrachtgever. (Niveau: weten)
3. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
4. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: integreren)
5. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever begeleidingsstrategieën bespreken. (Niveau: integreren)
6. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: inzien)
7. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan doorverwijzen naar deskundigen (in de 2e lijn) of andere hulpverleners. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
8. Communicatie - Overleg - De student kan contacten leggen met andere (hulpverlenings)- instanties en deze werkrelatie onderhouden. (Niveau: integreren)
9. Samenwerking - Samenwerking - De student kan deelnemen aan multidisciplinair teamoverleg i.f.v. : - de (hulp)vraag - de diagnose - het advies - probleemoplossend handelen (doorverwijzing, interventie) (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 // Klinische psychologie
- Ba2 // Practicum klinische psychologie

Competenties

- de student kent de diverse psychopathologieën en is vertrouwd met het opstellen van hypothesen in verband met de vraag of het probleem. Het opleidingsonderdeel Psychotherapie bouwt hierop verder wanneer er specifieke indicatiestellingen overlopen worden voor gespreksbegeleiding en bij praktijkillustraties.
- de student kan een intakegesprek voeren, om zo tot een hulpvraag te komen. Binnen het opleidingsonderdeel Psychotherapie wordt vervolgens de link gelegd tussen de info vanuit de intake en de hulpvraag enerzijds en de geschikte therapievorm(en) anderzijds
- de student beheerst de basiscyclus van de psychologische diagnostiek (o.a. testafname, - verwerking en -interpretatie).
- de student kan reeds kritisch reflecteren over zijn eigen handelen en keuzes tijdens de anamnese fase

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Handboek :
Vandereycken, W. & van Deth, R. (2003). *Psychotherapie: van theorie tot praktijk*. Houten/Antwerpen: Bohn Stafleu Van Loghum.
- Slides op Toledo
- Videofragmenten op Toledo

Aanbevolen leermiddelen

Eigen nota's

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Omschrijving

Het hoorcollege wordt waar mogelijk interactief en praktijkgericht aangepakt. Zo wordt er gewerkt met praktijkcases, richtvragen, discussies na het bekijken van videofragmenten en gastcolleges.

Types

- hoorcollege
- Andere: zelfstandig doornemen van de videofragmenten van therapiezittingen (fragmenten aangeboden via Toledo)

Evaluatie

Types

- mondeling examen

1e examenperiode (januari)

Het mondeling gesloten boek examen met voorbereidingstijd bestaat uit een aantal *korte kennisvragen* om je basiskennis van de leerstof te toetsen (1/3de van de punten). Er worden eveneens *inzichtsvragen* opgenomen, die peilen naar je inzicht in de verbanden tussen de verschillende onderdelen van de leerstof. Verder wordt er ook een *toepassingsvraag* gesteld (inzichts- en toepassingsvragen = 1/3de van de punten)aan de hand van een casus of een besproken videofragment en een *kritische reflectievraag* (1/3de van de punten) waarin je je eigen standpunt onderbouwt met argumenten gebaseerd op de leerstof.

3e examenperiode (augustus/september)

Het mondeling gesloten boek examen met voorbereidingstijd bestaat uit een aantal *korte kennisvragen* om je basiskennis van de leerstof te toetsen (1/3de van de punten). Er worden eveneens *inzichtsvragen* opgenomen, die peilen naar je inzicht in de verbanden tussen de verschillende onderdelen van de leerstof. Verder wordt er ook een *toepassingsvraag* gesteld (inzichts- en toepassingsvragen = 1/3de van de punten)aan de hand van een casus of een besproken videofragment en een *kritische reflectievraag* (1/3de van de punten) waarin je je eigen standpunt onderbouwt met argumenten gebaseerd op de leerstof.

Examencontract

Het mondeling gesloten boek examen met voorbereidingstijd bestaat uit een aantal *korte kennisvragen* om je basiskennis van de leerstof te toetsen (1/3de van de punten). Er worden eveneens *inzichtsvragen* opgenomen, die peilen naar je inzicht in de verbanden tussen de verschillende onderdelen van de leerstof. Verder wordt er ook een *toepassingsvraag* gesteld (inzichts- en toepassingsvragen = 1/3de van de punten)aan de hand van een casus of een besproken videofragment en een *kritische reflectievraag* (1/3de van de punten) waarin je je eigen standpunt onderbouwt met argumenten gebaseerd op de leerstof.
Aanvullend bij de leerstof van het handboek horen ook videofragmenten. Gelieve contact op te nemen met de docent, zodat je deze fragmenten kan uitlenen.

Begeleiding

Tijdens de hoorcolleges of via mail kan je terecht met je vragen over het vak.

Annelies Deprez

bureau: SAN 3.10 (afwezig op woensdag)

annelies.deprez@lessius.eu

IPSIG

Code: TP1oIpsig
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 2
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Deprez Annelies, Sleebus Min, Van Horenbeeck Daniëlle, Van Reusel Geert, Verleyzen Tim
 Coördinator: Van Horenbeeck Daniëlle

Info voor studiekeizers

De problematiek van patiënten wordt steeds complexer, waardoor meer verschillende zorgbeoefenaars bij dezelfde patiënt betrokken zijn. Verschillende beroepsgroepen hebben vaak uiteenlopende inzichten en belangen, onder meer bij ethische vragen, waardoor gezamenlijk overleg met de te nemen beslissingen noodzakelijk wordt. Teamwork is niet alleen een noodzaak geworden, maar het vormt ook een veelal aantrekkelijke uitdaging : hoe realiseren we met elkaar en voor elkaar, en vooral voor de patiënten die aan onze zorgen toevertrouwd worden, de inhoudelijke en menselijke meerwaarde die een groep kan creëren ? In deze module leert de student interprofessioneel samen te werken, de patiënt centraal te stellen in de hulpverlening, en zo de continuïteit en kwaliteit van de zorg te optimaliseren.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- IPSIG

Inhoud

De module 'Interprofessionele samenwerking in de gezondheidszorg (IPSIG)' wordt ingericht voor studenten van de Faculteit Geneeskunde van de Universiteit Antwerpen, de departementen gezondheidszorg en sociale agogiek van de Hogeschool Antwerpen, de departementen gezondheidszorg en sociale agogisch werk van de Karel de Grote-Hogeschool, het departement voedings- en dieetkunde van de Plantijn-Hogeschool en de departementen psychologie en logopedie van de Lessius Hogeschool.

Deze module duurt één week en loopt van 2 t.e.m. 6 maart 2009.

De problematiek van patiënten wordt steeds complexer, waardoor meer verschillende zorgbeoefenaars bij dezelfde patiënt betrokken zijn. Verschillende beroepsgroepen hebben vaak uiteenlopende inzichten en belangen, onder meer bij ethische vragen, waardoor gezamenlijk overleg met de te nemen beslissingen noodzakelijk wordt. Teamwork is niet alleen een noodzaak geworden, maar het vormt ook een veelal aantrekkelijke uitdaging: hoe realiseren we met elkaar en voor elkaar, en vooral voor de patiënten die aan onze zorgen toevertrouwd worden, de inhoudelijke en menselijke meerwaarde die een groep kan creëren?

In deze module leert de student interprofessioneel samen te werken, de patiënt centraal te stellen in de hulpverlening, en zo de continuïteit en kwaliteit van de zorg te optimaliseren.

Doelstellingen**Beschrijving**

De competenties die een lid van een 'interprofessioneel team' dient te bereiken, werden opgesteld aan de hand van de basiscompetenties voor de gezondheidswerker, zoals geformuleerd in het CanMeds 2005 project.

Hieronder volgden de competenties voor een lid van een interprofessioneel team. Ze vormen het kader voor de leerdoelen en het programma van de IPSIG-moduleweek.

EXPERT

De expert (h)erkent diverse beroepsspecifieke bevoegdheden binnen een interprofessioneel team.

- is zich bewust van de eigen grenzen op het gebied van professionele expertise,
- kan de rol en verantwoordelijkheden van de eigen en de andere disciplines observeren, beschrijven en erkennen,
- kan in overleg de bevoegdheidsgrenzen van elke discipline bepalen en kan functioneren binnen deze bevoegdheidsgrenzen met respect voor de autonomie van de andere professionelen,
- stelt zich hierbij als lerende op met het oog op het verbeteren / verbreden van de eigen expertise (zie ook "Levenslang leren").

COMMUNICATOR

De communicator communiceert en overlegt binnen een interprofessioneel team,

- levert relevante informatie op een begrijpbare wijze aan andere professionals zodat de deelname en de discussie in de besluitvorming bevordert wordt,
- werkt door een open communicatiestijl mee aan het ontwikkelen van een opbouwend samenwerkingsverband,
- wil deze attitude toepassen in communicatie met het cliëntstelsel
- ziet het cliëntstelsel als een actieve deelnemer in het interprofessioneel besluitvormingsproces.

TEAMSPELER

De teamspeler neemt deel aan en draagt verantwoordelijkheid in het team,

- communiceert in het samenwerken doeltreffend met de leden van een interprofessioneel team,
- participeert actief en effectief met de anderen binnen het team, kan feedback geven en neemt verantwoordelijkheid op in het team,
- kan omgaan met conflicten en erkent hierbij het eigen aandeel.

MANAGER

De manager zorgt dat het team efficiënt en effectief werkt,

- formuleert realistische doelen en hanteert een doeltreffend middelenmanagement,
- ontwikkelt vaardigheden voor doeltreffend tijdsmanagement en zelfevaluatie,
- is in staat om te coördineren,
- werkt taak- en procesgericht (participerend leiderschap).

BELANGENBEHARTIGER

De belangenbehartiger komt binnen een interprofessioneel team op gepaste wijze op voor de belangen van het cliëntstelsel,

- herkent de situatie waarbij belangenbehartiging voor het cliëntstelsel noodzakelijk is en handelt gepast,
- komt binnen een interprofessioneel team op voor de belangen van het cliëntstelsel,
- ijvert voor interprofessioneel samenwerken ten voordele van het cliëntstelsel.

LEVENSLANG LERENDE

De levenslang lerende verwerft de nodige kennis en competenties om professionele taken en interprofessionele samenwerking in een snel veranderende samenleving beter aan te kunnen,

- ontwikkelt zijn eigen deskundigheid door het raadplegen van wetenschappelijke literatuur, door bijscholingen enz. en kan dit implementeren in zijn leerstrategie. Deze attitude wordt overgebracht in het team,
- is in staat om het eigen gedrag binnen interdisciplinaire samenwerkingverbanden te bevragen (analyseren op gedrag, op doelen, op weten (visies), gevoelens, waarden en achtergronden), om te komen tot (nieuwe) inzichten en zo effectief stappen te zetten om dit functioneren te verbeteren,
- zorgt ervoor dat continu verbeteren, herkaderen en transformeren aan de orde zijn.

PROFESSIONAL

De professional vertoont professioneel gedrag gericht op het verbeteren van het interprofessioneel samenwerken,

- is steeds bereid tot het ontwikkelen van constructieve en coöperatieve relaties met de betrokken inter- en intraprofessionele collega's i.f.v. de zorg voor het cliëntstelsel,
- is bereid en in staat om persoonlijke motieven en/of doelstellingen van de eigen beroepsgroep ondergeschikt te maken aan het streven naar de optimalisering van de zorg voor het cliëntstelsel.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepsveld en met vertegenwoordigers van andere beroepsvelden. (Kerncompetentie)
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken. (Kerncompetentie)
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)
7. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)
8. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de

toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

- De student(e) heeft kennis van de echelonnering en de verschillende terreinen /sectoren van de gezondheidszorg.
- De student(e) kent al gedeeltelijk de context en bevoegdheden van de eigen discipline en de specifieke bijdrage tot de behandeling van de zorgvrager.
- De student(e) heeft via stage al kennis gemaakt met de verschillende disciplines werkzaam in de gezondheidszorg en heeft al enigszins een beeld van ieders bijdrage tot de behandeling van de zorgvrager.
- De student is op de hoogte van de theoretische achtergronden met betrekking tot gezondheids-/patiëntenvoorlichting en -opvoeding.
- De student(e) heeft via stage al enige ervaring in het opbouwen van een therapeutische relatie met de zorgvrager en het geven van gepaste informatie aan het cliëntensysteem.
- De student(e) kent de theoretische achtergronden met betrekking tot communicatieve en relationele vaardigheden. De student(e) bezit basiskennis van groepsdynamica.
- De student(e) bezit basiskennis van groepsoverleg (vergadertechnieken).
- De student(e) bezit de nodige communicatiebereidheid.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Handboek ' Tsakitzidis G, Van Royen P. Leren Interprofessioneel samenwerken in de gezondheidszorg' Standaard Uitgeverij, Antwerpen 2008. ISBN 978 90 341 9244 8

Werkboek met informatie over de organisatie van de module en de elementen van de portfolio

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- Andere: casussen

Werkvormen

Omschrijving

Studenten worden ingedeeld in leergroepen van 12, uit de verschillende afstudeerrichtingen. Elke leergroep wordt door een tutor begeleid die specifiek voor deze module werd opgeleid. De taak van de tutor bestaat hoofdzakelijk uit het inleiden van de taken en het observeren van de individuele leerprocessen. De gebruikte onderwijsvormen zijn : hoorcolleges, zelfstudie, groepswerk, reflectie en feedback. De studenten leren effectief en efficiënt te overleggen rond concrete casussen en interdisciplinaire zorgsituaties. De module wordt afgesloten met een plenaire sessie en discussie waarbij de leer- en aandachtspunten van studenten geconfronteerd worden met de praktijkervaring van enkele deskundigen.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- groepswerk
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- paper/verslag
- permanente evaluatie
- Andere: zelfevaluatie en peerevaluatie

2e examenperiode (juni)

De studenten worden gedurende de moduleweek permanent beoordeeld door de tutor. Daarnaast wordt er ook gebruik gemaakt van peerassessment.

Op het einde van de moduleweek leveren de studenten een portfolio in. Voor studenten die niet aanwezig konden zijn op de IPSIGmodule wordt een uitgebreide vervangopdracht voorzien waarin de diverse aspecten van interprofessioneel samenwerken kritisch worden benaderd en getoetst aan de eigen

ervaringen.

3e examenperiode (augustus/september)

paper waarin de diverse aspecten van interprofessioneel samenwerken kritisch worden benaderd en getoetst aan de eigen ervaringen.

Examencontract

paper waarin de diverse aspecten van interprofessioneel samenwerken kritisch worden benaderd en getoetst aan de eigen ervaringen.

Begeleiding

voor de deelnemende studenten 3BaTP : Danielle Van Horenbeeck

Forensic psychology

Code: IP1oTPForPsy
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Vereycken Johan
Coördinator: Vereycken Johan

Info voor studiekeizers

De cursus forensische psychologie verschaft de student meer inzicht bij de rol die psychologische factoren spelen bij criminaliteit en laat hem kennismaken met het forensische werkveld. Daarbij wordt ook ingespeeld op actuele onderwerpen zoals de Belgische gevangenisproblematiek, de internering van misdadigers, het jeugddelinquentie of seksuele delicten.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Forensic psychology

Inhoud

In het inleidend hoofdstuk wordt het werkterrein van de forensische psychiatrie en psychologie beschreven en toegelicht. Van belang is de afbakening van de forensische diagnostiek binnen de forensische psychologie.

In hoofdstuk twee komen maatschappelijke aspecten zoals de interneringskwestie en de wet-Lejeune aan de orde. Hierbij wordt ook de relevante wetgeving aangesneden en de actualiteit betrokken. Het derde hoofdstuk gaat dieper in op de detentie en de knelpunten binnen het gevangeniswezen, de belangrijkste karakteristieken van de gevangenispopulatie en de psychosociale aspecten van een detentie. In hoofdstuk vier worden de psychosociale instanties binnen en buiten de gevangenis beschreven met specifieke aandacht voor slachtofferhulp. Het vijfde hoofdstuk is gewijd aan de forensische jeugdpsychiatrie: de voorzieningen en belangrijkste klinische beelden komen aan bod.

In een zesde hoofdstuk worden de algemene principes en eigenheid van de psychodiagnostiek in een forensische setting uiteengezet.

In het omvangrijke zevende hoofdstuk lichten we de belangrijkste psychiatrische ziektebeelden en enkele veelvoorkomende forensische vraagstellingen toe. Achtereenvolgens komt de problematiek van (1) zwakzinnigheid, (2) psychotische beelden (manische psychose, schizofrenie), (3) persoonlijkheidsstoornissen (borderline, psychopathie), (4) seksueel gewelddadig gedrag (parafilieën, pedoseksualiteit) aan bod. Aan de hand van deze traditionele beelden worden de mogelijkheden en beperkingen van traditionele onderzoeksinstrumenten (WAIS, MMPI-2, Rorschach, Diagnostisch Interview Borderlines) beschreven en aangevuld met specifieke forensische onderzoeksinstrumenten (PCL-R, risicotaxatieschalen)

Het laatste hoofdstuk is gewijd aan de problematiek van slachtoffers waarbij we focussen op traumatische ervaringen en de posttraumatische stressstoornis (PTSD). Bij de slachtofferdiagnostiek onderscheiden we enerzijds de formele diagnostiek van posttraumatische stressstoornis met behulp van psychologische tests en anderzijds de functionele diagnostiek van een traumaslachtoffer waarbij niet meer in classificerende termen wordt gedacht. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met de bijzondere aandachtspunten en knelpunten in de diagnostiek van traumaslachtoffers

Doelstellingen

Beschrijving

De student moet een gedetailleerd beeld bezitten van het forensisch werkveld en de belangrijkste knelpunten. Hij moet tevens de belangrijkste psychiatrische ziektebeelden die in verband kunnen worden gebracht met agressie of misdaad kunnen herkennen en vertrouwd zijn met de mogelijkheden en beperkingen van het geëigende forensisch psychodiagnostisch instrumentarium.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
3. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan individuen, groepen en/of organisaties screenen op verzoek van doorverwijzers en/of opdrachtgevers. (Niveau: weten)
4. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis**Volgtijdelijkheid**

- Ba2 // Klinische psychologie
- Ba2 // Practicum klinische psychologie

Competenties

Basisnoties van psychometrie om instrumentarium te kunnen beoordelen

Kunnen afnemen van psychodiagnostisch onderzoek met basisinstrumenten (WAIS-3, MMPI-2, Rorschachtest).

Leermiddelen**Verplichte leermiddelen**

Cursus en eigen nota's

De cursus wordt in het Engels gedoceerd. De handouts van de volledige powerpoint presentaties worden vooraf beschikbaar gesteld. De hoorcolleges worden geïllustreerd met klinische vignetten en didactische video's. De studenten dienen ook een recent boek te lezen. Dit is verplichte literatuur: Zimbardo, P. (2007). The lucifer effect. Understanding how good people turn evil. New York: The Random House Publishing Group.

Aanbevolen leermiddelen

Relevante basisartikelen ter illustratie of teksten uit relevante handboeken.

Type

- cursus
- Andere: relevante basisartikelen

Werkvormen**Omschrijving**

Interactief verlopende hoorcolleges met veel praktijkvoorbeelden (gevalsbeschrijvingen) en videopresentaties. Het hoorcollege neemt de vorm aan van een lezing met klinische illustraties afgewisseld met videopresentaties over belangrijke topics uit de cursus waarbij de docent de interactie met de studenten tracht te stimuleren. Bepaalde lessen zal men ook in kleine werkgroepjes een problematiek bespreken of dossiergegevens kunnen becommentariëren.

Types

- hoorcollege

Evaluatie**Types**

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Het schriftelijk examen omvat zowel vragen naar inzicht, kennis als toepassing van de leerstof. Er worden vijf à zes vragen gesteld waarbij er geen cursus of nota's mogen worden gebruikt. De studenten krijgen voldoende typevragen aangereikt in de loop van de cursus om zich een beeld van het examen te kunnen vormen.

3e examenperiode (augustus/september)

Zie eerste examenperiode.

Examencontract

Het schriftelijk examen omvat zowel vragen naar inzicht, kennis als toepassing van de leerstof. Er worden vijf à zes vragen gesteld waarbij er geen cursus of nota's mogen worden gebruikt. De studenten krijgen voldoende typevragen aangereikt in de loop van de cursus om zich een beeld van het examen te kunnen vormen.

Begeleiding

Aan de docent kan uitleg gevraagd worden tijdens en na de les of in de pauze.

Opvoedingsondersteuning

Code: TP1oOpvOnd
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Theunis Lut
 Coördinator: Theunis Lut

Info voor studiekeizers

Tv-programma's - denk maar aan supernanny en huisje-niet-tevree - tonen het aan: opvoeden is niet zo evident. Voor heel wat beroepen wordt verwacht dat je een diploma behaalt, maar opvoeden, daar mag eender wie zomaar aan beginnen, vaak zonder handleiding.

De bachelor in de toegepaste psychologie kan in het werkveld geconfronteerd worden met ouders / gezinnen die moeilijkheden ondervinden bij het opvoeden. Dit kunnen heel eenvoudige vragen rond opvoeden zijn, of diepgaande vragen omtrent een problematische opvoedingssituatie.

We starten in dit specialisatieonderdeel met het kaderen en omschrijven van 'opvoedingsondersteuning'. Het gaat om een ondersteuning van de ouders en niet om het overnemen van de opvoeding! Opvoedingsondersteuning heeft als doel de draagkracht van de ouders te vergroten en hun draaglast te verminderen zodat ze de opvoeding van hun kinderen weer zelf vorm kunnen geven: empowerment. De student maakt kennis met verschillende opvoedingsmodellen die hem toelaten de opvoedingssituaties in gezinnen kritisch te analyseren en die als basis dienen voor de uitwerking van een aangepast ondersteuningsprogramma. De verschillende opvoedingsondersteuningsprogramma's die worden beschreven laten de student toe een aangepast antwoord te formuleren en uit te werken voor de opvoedingsvraag van dit gezin. Door het gebruik van diverse casussen krijgt de student inzicht in de diversiteit en complexiteit van opvoedingsvragen en -problemen in gezinnen.

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Opvoedingsondersteuning

Inhoud

In een eerste hoofdstuk besteden we aandacht aan opvoedingsondersteuning en pedagogische preventie: een aantal wettelijke kaders en de verschillende vormen en functies van opvoedingsondersteuning komen hier aan bod.

In het tweede hoofdstuk worden de verschillende pedagogische modellen die als basis voor opvoedingsondersteuning kunnen dienen, besproken en via voorbeelden geïllustreerd: het transactioneel model, het balansmodel, de levenslooptheorie en de empowermenttheorie komen achtereenvolgens aan bod.

Het derde hoofdstuk geeft een overzicht van de verschillende functies, vormen en programma's en projecten van opvoedingsondersteuning. Aan de hand van voorbeelden worden deze besproken en geïllustreerd.

In het laatste hoofdstuk ten slotte worden de verschillende aspecten van pedagogische advisering besproken. Ook hier worden de verschillende aspecten van pedagogische advisering - doelstellingen, fasen en stappen, vormen, basishouding en tips - aan de hand van een veelheid van voorbeelden besproken en geïllustreerd. Ten slotte worden in dit hoofdstuk twee belangrijke programma's besproken: het Stap-voor-Stapprogramma en het Triple P-programma.

Tenslotte wordt de verworven kennis toegepast om in een casus een aangepast opvoedingsondersteuningsprogramma uit te werken.

Doelstellingen

Beschrijving

In dit specialisatieonderdeel staat het opbouwen en uitwerken van opvoedingsondersteuning centraal. Dit betekent in de eerste plaats dat de student een grondige analyse van de gezins- en opvoedingssituatie maakt. Een verantwoorde selectie en een vaardige toepassing van de verschillende diagnostische middelen is dan ook een eerste vereiste om tot een aangepast handlingsplan tot opvoedingsondersteuning te komen. Vervolgens komt de student tot een verantwoorde en stapsgewijze uitwerking van een plan tot opvoedingsondersteuning. We vernoemen volgende competenties van een opvoedingsondersteuner:

- kennis van het werkveld opvoedingsondersteuning
- inzicht in opvoeding en kinderlijke ontwikkeling
- planmatig en doelgericht werken
- samenwerken met collega's
- specifieke praktische pedagogische vaardigheden
- methodisch werken

- behoefte aan opvoedingsondersteuning kunnen analyseren en beschrijven
- sociale kaart kennen en hanteren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.
5. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)
6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een gesprek voeren :. - intake - erkennend - onthaland (Niveau: weten)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: toepassen)
4. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan observatietechnieken toepassen. (Niveau: weten)
5. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan brochures, artikels, voorlichtingsmateriaal e.d. opstellen. (Niveau: weten)
7. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatiesessies, avonden, organiseren en geven. (zie ook functioneel geheel 4 : Preventie) (Niveau: weten)
8. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan onderzoeksresultaten en de contextgegevens met de cliënt/ opdrachtgever bespreken om inzicht te geven in de probleemsituatie. (Niveau: weten)
9. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: weten)
10. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever begeleidingsstrategieën bespreken. (Niveau: inzien)
11. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
12. Interventie - Interventie - De student kan in overleg (met team of onder supervisie) interventies plannen en organiseren. (Niveau: toepassen)
13. Preventie - Preventie - De student kan problemen signaleren aan hulpverlenende instanties. (Niveau: inzien)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba1 // Pedagogie
- Ba2 // Practicum school- en pedagogische psychologie
- Ba2 // School- en pedagogische psychologie

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Burggraaf-Huiskes, M. (2007). *Opvoedingsondersteuning als bijzondere vorm van preventie*. Bussum: Coutinho.
- PowerPoint presentaties.
- Materiaal (casussen, oefeningen, wetteksten, ...) op Toledo.

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www
- Andere: eigen nota's

Werkvormen

Omschrijving

De theoretische omkadering van opvoedingsondersteuning wordt aangeboden onder de vorm van hoorcolleges. Dit wordt aangevuld met concreet materiaal (schriftelijk/video). A.h.v. een concrete casus worden de studenten aangezet tot het toepassen van de aangeboden leerstof (in groep).

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- groepswork
- opdracht

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

De studenten lossen tijdens de laatste 5 lesbeurten in groep (van 5 studenten) drie casussen op en maken hiervan een groepswork. Dit groepswork wordt aan de docent bezorgd tijdens de laatste lesbeurt en dient als basis voor het mondelinge examen. Tijdens het examen wordt aan elke student individueel toelichting gevraagd bij het groepswork. Tijdens deze individuele toelichting beschrijft en verantwoordt de student de voorgestelde werkwijze aan de hand van de theoretische inzichten. Het cijfer wordt bepaald op basis van het groepswork (5 punten) en van de individuele toelichting (15 punten).

3e examenperiode (augustus/september)

De student lost individueel drie casussen op die werden aangereikt tijdens het college en maakt hiervan een verslag. Dit verslag wordt aan de docent bezorgd bij het begin van het examen en dient als basis voor het mondelinge examen. Tijdens het examen wordt aan de student individueel toelichting gevraagd bij zijn verslag. Tijdens deze individuele toelichting beschrijft en verantwoordt de student de voorgestelde werkwijze aan de hand van de theoretische inzichten. Het cijfer wordt bepaald op basis van het verslag (5 punten) en van de individuele toelichting (15 punten).

Examencontract

De student lost drie casussen op die door de docent worden aangereikt en maakt hiervan een verslag. Dit verslag wordt aan de docent bezorgd bij het begin van het examen en dient als basis voor het mondelinge examen. Tijdens het examen wordt aan de student individueel toelichting gevraagd bij zijn verslag. Tijdens deze individuele toelichting beschrijft en verantwoordt de student de voorgestelde werkwijze aan de hand van de theoretische inzichten. Het cijfer wordt bepaald op basis van het verslag (5 punten) en van de individuele toelichting (15 punten).

Begeleiding

Mogelijkheid tot feedback tijdens de colleges, via e-mail of na afspraak op het bureel. Tijdens de groepsworken kunnen de studenten steeds om begeleiding vragen.

Pedagogische preventie

Code: TP1oPrevEducSc
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Buyse Evelien
 Coördinator: Buyse Evelien

Info voor studiekeizers

In dit opleidingsonderdeel bekijken we preventie en preventieprogramma's gericht op kinderen en jongeren van naderbij. In een eerste hoofdstuk definiëren we preventie en bekijken we wat we onder *wenselijke* preventie kunnen verstaan. In hoofdstuk 2 wordt de methodiek van de algemene preventieve projectwerking aangeleerd. Het hele proces van het uitwerken van een preventieve actie, van probleemopsporing tot uitvoering van het preventief project en bijhorende evaluatie, wordt gedetailleerd besproken. Hoofdstuk 3 behandelt de theoretische invulling en eigenheid van *pedagogische* preventie. We vertrekken vanuit de globale doelstelling en werkwijze van deze vorm van preventie, die zich richt op kinderen, jongeren en hun opvoeders. In de daarop volgende hoofdstukken belichten we de manier waarop pedagogische preventie vorm kan krijgen binnen de specifieke schoolse context (hoofdstuk 4) en binnen de ruime context van de jeugdhulpverlening (hoofdstuk 5).

In kleine groepjes maken de studenten kennis met bestaande preventieprogramma's en leren ze de theoretische kennis en inzichten toe te passen. Dit resulteert in een groepspaper en groepspresentatie.

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Pedagogische preventie

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel bekijken we preventie en preventieprogramma's gericht op kinderen en jongeren van naderbij. In een eerste hoofdstuk definiëren we preventie en bekijken we wat we onder *wenselijke* preventie kunnen verstaan. In hoofdstuk 2 wordt de methodiek van de algemene preventieve projectwerking aangeleerd. Het hele proces van het uitwerken van een preventieve actie, van probleemopsporing tot uitvoering van het preventief project en bijhorende evaluatie, wordt gedetailleerd besproken. Hoofdstuk 3 behandelt de theoretische invulling en eigenheid van *pedagogische* preventie. We vertrekken vanuit de globale doelstelling en werkwijze van deze vorm van preventie, die zich richt op kinderen, jongeren en hun opvoeders. In de daarop volgende hoofdstukken belichten we de manier waarop pedagogische preventie vorm kan krijgen binnen de specifieke schoolse context (hoofdstuk 4) en binnen de ruime context van de jeugdhulpverlening (hoofdstuk 5).

In kleine groepjes maken de studenten kennis met bestaande preventieprogramma's en leren ze de theoretische kennis en inzichten toe te passen. Dit resulteert in een groepspaper en groepspresentatie.

Doelstellingen

Beschrijving

- * De student heeft kennis van de belangrijkste noties aangaande preventie en kan deze correct definiëren
- * De student weet waar wenselijke preventie voor staat en kan de vijf pijlers en achtergrondvisie (emancipatie) ervan illustreren
- * De student kan bestaande preventieprogramma's toetsen aan de hand van de criteria voor wenselijke preventie
- * De student kan een preventieprogramma projectmatig uitwerken en kan andere preventieprogramma's kritisch onderwerpen aan een projectmatige toets
- * De student weet wat pedagogische preventie inhoudt en kan de noties die hiermee in verband staan linken aan bestaande preventieprogramma's
- * De student kan in het algemeen alle theoretische noties uit de cursus creatief linken aan een bestaand preventieprogramma en hier een heldere kritische presentatie over geven, zowel schriftelijk als mondeling

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: weten)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers of opdrachtgevers. (Niveau: weten)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan beschikbare gegevens (rapporten, verslagen, dossiers) registreren en analyseren. (Niveau: weten)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: weten)
5. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan individuen, groepen en/of organisaties screenen op verzoek van doorverwijzers en/of opdrachtgevers. (Niveau: weten)
6. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: weten)
7. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan brochures, artikels, voorlichtingsmateriaal e.d. opstellen. (Niveau: weten)
8. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatiesessies, avonden, organiseren en geven. (zie ook functioneel geheel 4 : Preventie) (Niveau: weten)
9. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan onderzoeksresultaten en de contextgegevens met de cliënt/ opdrachtgever bespreken om inzicht te geven in de probleemsituatie. (Niveau: weten)
10. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: weten)
11. Interventie - Interventie - De student kan meewerken aan interventies. (Niveau: weten)
12. Interventie - Interventie - De student kan de interventies mee opvolgen, evalueren en bijsturen. (Niveau: toepassen)
13. Preventie - Preventie - De student kan risicogedrag, risicogroepen en risicosituaties via preventieve diagnostiek opsporen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
14. Preventie - Preventie - De student kan significante betrokkenen (beleid, leerkrachten, ouders, partners, e.a.) sensibiliseren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
15. Preventie - Preventie - De student kan informatieactiviteiten organiseren (voordrachten, voorlichting, training, vorming, ...). (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
16. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
17. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
18. Communicatie - Rapportering - De student kan een rapport presenteren aan collega's, opdrachtgever, derden, supervisor, ... (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
19. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan overleg plegen met : - de opdrachtgever - het multidisciplinair team - e.a. ... (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Leermiddelen**Verplichte leermiddelen**

- materiaal op leeromgeving Toledo (o.a. powerpoint-presentaties, artikels, teksten, ...)
- lesnota's
- groeps papers (in functie van toepassingsvragen en om illustraties te kunnen geven bij kennis- en inzichtsvragen)
- Goris, P., Burssens, D., Melis, B., & Vettenburg, N. (2007). *Wenselijke preventie stap voor stap*. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: lesnota's; groeps papers

Werkvormen**Omschrijving**

De hoorcolleges worden zoveel mogelijk interactief en praktijkgericht ingevuld.
Types

- hoorcollege
- groepswerk

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- presentatie

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen (50%). Groepswerk telt mee voor de andere 50%, d.i. het toepassen van theoretische inzichten uit de cursus op een Nederlandstalig preventieprogramma. Daarbij gaat 30% van de punten naar mondelinge presentatie (waar drie lestijden voor uitgetrokken worden) en 70% naar schriftelijke presentatie of paper.

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk examen (100%). Daarin worden niet enkel vragen verwerkt aangaande de vijf theoretische hoofdstukken, maar ook aangaande de groepspresentaties.

Examencontract

schriftelijk examen (gesloten boek). De student moet het onderstaande handboek kennen:
Goris, P., Burssens, D., Melis, B., & Vettenburg, N. (2007). *Wenselijke preventie stap voor stap*. Antwerpen/Apeldoorn: Garant.

Begeleiding

- * groepscoaching voorzien bij het werken aan de schriftelijke en mondelinge presentatie van het Nederlandstalig preventieprogramma
- * steeds mogelijkheid tot feedback of vragen
  - tijdens de les
  - via email (evelien.buyse@lessius.eu)
  - op afspraak op het bureel (SAN 2.12).

Schoolloopbaanbegeleiding

Code: TP1oSchLoopBeg
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Bos Annemie
 Coördinator: Bos Annemie

Info voor studiekeizers

De rol van schoolloopbaanbegeleider houdt in dat je de leerling begeleidt in het zelfstandig plannen van zijn/haar onderwijsloopbaan. Je fungeert als draaischijf tussen de leerling/ouders en school. Je begeleidt de leerling in het proces van leren kiezen:

- Wat is belangrijk bij kiezen?
- Hoe kan ik kiezen?
- Hoe verzamel ik informatie over mezelf (belangstelling, capaciteiten, waarden)?
- Hoe verzamel ik informatie over de keuzemogelijkheden die er zijn?
- Hoe weeg ik die informatie (dialoog tussen externe haalbaarheid en interne wenselijkheid)?

Je vindt je weg in websites die schoolloopbaanrelevant zijn.

Je voert schoolloopbaangesprekken.

Je diagnosticeert op vraag leerlingkenmerken in functie van zelfconceptverheldering.

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Schoolloopbaanbegeleiding

Inhoud

In dit specialisatieonderdeel staat het thema 'leren kiezen centraal'. Een goed uitgebouwde schoolloopbaanbegeleiding is noodzakelijk om ongekwalificeerde uitstroom te beperken, mislukkingen te vermijden en de aansluiting tussen onderwijs en arbeidswereld te optimaliseren.

Na een korte schets van de loopbaanbenaderingen, de visie, noden en voorzieningen inzake schoolloopbaanbegeleiding wordt hoofdzakelijk aandacht besteed aan het begeleidingsaanbod.

Dit aanbod richt zich op 3 componenten:

- wat kan er gekozen worden: kennis van de onderwijs- en opleidingswereld (externe haalbaarheid - horizonverruiming)
- wie ben ik: vaardigheden, belangstelling, waarden, persoonlijkheidskenmerken (interne wenselijkheid - zelfconceptontwikkeling en -verheldering)
- hoe kan ik worden wat ik wil worden (dialoog tussen externe haalbaarheid en interne wenselijkheid - loopbaanplanning en -sturing).

Schoolloopbaanbegeleiding omvat ook het begeleiden van keuzeprocessen die vastlopen en verweven zitten in een complexere problematiek.

Hulpmiddelen voor schoolondersteuning (Op Stap ... reeks) en voor de begeleiding van leerlingen en ouders (diagnostisch instrumentarium, loopbaangesprekken, websites) komen aan bod.

Doelstellingen

Beschrijving

De rol van schoolloopbaanbegeleider houdt in dat je de leerling begeleidt in het zelfstandig plannen van zijn/haar onderwijsloopbaan. Je fungeert als draaischijf tussen de leerling/ouders en school. Je begeleidt de leerling in het proces van leren kiezen:

- Wat is belangrijk bij kiezen?
- Hoe kan ik kiezen?
- Hoe verzamel ik informatie over mezelf (belangstelling, capaciteiten, waarden)?
- Hoe verzamel ik informatie over de keuzemogelijkheden die er zijn?
- Hoe weeg ik die informatie (dialoog tussen externe haalbaarheid en interne wenselijkheid)?

Je informeert leerlingen, ouders en school over de studiemogelijkheden en beroepsuitwegen.

Je hanteert het programma Eurobid.

Je vindt je weg in websites die schoolloopbaanrelevant zijn.

Je voert schoolloopbaangesprekken.

Je diagnosticeert op vraag leerlingkenmerken in functie van zelfconceptverheldering.

Je hanteert een methodiek die toelaat om keuzegerelateerde informatie overzichtelijk te verwerken in functie van een

keuzeverantwoording.

Je hebt zicht op activiteiten die door de school kunnen uitgevoerd worden om het keuzeproces te ondersteunen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.
6. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een gesprek voeren : - intake - erkennend - onthalend (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers of opdrachtgevers. (Niveau: toepassen)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan beschikbare gegevens (rapporten, verslagen, dossiers) registreren en analyseren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
7. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een psychologisch onderzoeksprogramma samenstellen i.f.v. de vraag, het probleem of de opdracht. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan planning en afspraken verzorgen i.f.v. het onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
9. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan een psychodiagnostisch gesprek voeren. (Niveau: toepassen)
10. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
11. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan verslag uitbrengen (schriftelijk en mondeling) over het psychodiagnostisch gesprek. (Niveau: toepassen)
12. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de testgegevens scoren en quoteren. (Niveau: toepassen)
13. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen)
14. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan conclusies trekken uit het psychologisch onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
15. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
16. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
17. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
18. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatiesessies, avonden, organiseren en geven. (zie ook functioneel geheel 4 : Preventie) (Niveau: weten)
19. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan onderzoeksresultaten en de contextgegevens met de cliënt/ opdrachtgever bespreken om inzicht te geven in de probleemsituatie. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
20. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: toepassen)
21. Preventie - Preventie - De student kan significante betrokkenen (beleid, leerkrachten, ouders, partners, e.a.) sensibiliseren. (Niveau: inzien)
22. Communicatie - Gespreksvoering - De student kan een gesprek voeren met de hulpvrager, in het kader van : - intake (zie 1.1.1) - psychodiagnostiek (zie 1.2.1) - crisisopvang (zie 3. Interventie) - advies- en informatieverstrekking (zie functioneel geheel 2.) - studie- en beroepskeuze - loopbaanplanning - ... (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / BD / School- en pedagogische psychologie
- Ba2 / PR / Practicum school- en pedagogische psychologie

Competenties

Hiervoor verwijzen we naar de competenties uit de volgtijdelijkheid.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Cursus
Materiaal op leeromgeving
Materiaal op websites (zie cursus)

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www

Werkvormen

Types

- practicum

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen (12/20): open boek + opgaven oplossen met behulp van websites.
Taak (8/20): samenstelling van een dossier met als inhoud:

- testprotocollen Zobest en de PPT (overgang secundair onderwijs - hoger onderwijs) bij een cliënt + schriftelijke rapportering van de resultaten.
  - het keuzerooster (ingevuld aan de hand van de informatie ingewonnen in een verkennend keuzebegeleidingsgesprek met als ingang het resultaat op de Zobest en de PPT en de GAS-score per keuze-alternatief) + schriftelijke rapportering van de analyse van de roostergegevens (horizontaal en verticaal).
  - eindconclusie formuleren.
  - geluidsopname van het keuzegesprek
- De student kan enkel slagen wanneer de taak werd ingediend.

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk examen (12/20): open boek + opgaven oplossen met behulp van websites.

Taak (8/20): samenstelling van een dossier met als inhoud:

- testprotocollen Zobest en de PPT (overgang secundair onderwijs - hoger onderwijs) bij een cliënt + schriftelijke rapportering van de resultaten.
  - het keuzerooster (ingevuld aan de hand van de informatie ingewonnen in een verkennend keuzebegeleidingsgesprek met als ingang het resultaat op de Zobest en de PPT en de GAS-score per keuze-alternatief) +
  - schriftelijke rapportering van de analyse van de roostergegevens (horizontaal en verticaal).
  - eindconclusie formuleren.
  - geluidsopname van het keuzegesprek
- De student kan enkel slagen wanneer de taak werd ingediend.

Examencontract

Schriftelijk examen (12/20): open boek + opgaven oplossen met behulp van websites.

Taak (8/20): samenstelling van een dossier met als inhoud:

- testprotocollen Zobest en de PPT (overgang secundair onderwijs - hoger onderwijs) bij een cliënt + schriftelijke rapportering van de resultaten.

- het keuzerooster (ingevuld aan de hand van de informatie ingewonnen in een verkennend keuzebegeleidingsgesprek met als ingang het resultaat op de Zobest en de PPT en de GAS-score per keuze-alternatief) +

- schriftelijke rapportering van de analyse van de roostergegevens (horizontaal en verticaal).

- eindconclusie formuleren.

- geluidsopname keuzegesprek

De student maakt een afspraak met de docent om in het bezit te komen van alle benodigde materialen.

De student kan enkel slagen wanneer de taak werd ingediend.

De student kan enkel slagen wanneer de taak werd ingediend.

Begeleiding

De praktijklector is bereikbaar op kantoor.

Begeleiding gedragsproblemen

Code: TP1oBegGedrProbl
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Baeyens Dieter
 Coördinator: Baeyens Dieter

Info voor studiekeizers

Gedragsproblemen vormen in de hulpverlening de belangrijkste aanmeldingsproblematiek bij jongens en de op één na belangrijkste klacht bij meisjes. Na de diagnostische fase die reeds in eerdere opleidingsonderdelen aan bod kwam, komt de hulpverlener toe aan de begeleiding en behandeling van gedragsproblemen. In dit opleidingsonderdeel worden vanuit verschillende benaderingen interventies overlopen die zich tot doel stellen symptomen van gedragsproblemen terug te dringen. Het kritisch reflecteren over de (geschikte) toepassing van deze interventies en de concrete toepassing ervan op casusmateriaal staan hierbij centraal.

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Begeleiding gedragsproblemen

Inhoud

- 1.I n het inleidend hoofdstuk wordt een visie op "helpen als beroep" uitgewerkt. Centraal hierbij staat de toepassing van "evidence based practice" in het actuele werkveld van de hulpverlener. Aandacht is er ook voor het onderscheid tussen gedragsprobleem en gedragsstoornis in de behandelingsfase. Verder komen aan bod: het differentiëren tussen verschillende classificaties, het uitwerken van ontwikkelingstrajecten van gedragsproblemen en het onderscheiden van verschillende niveaus en stromingen binnen interventies.
- 2.I n de volgende delen worden de interventies ten aanzien van gedragsproblemen vanuit 5 invalshoeken beschreven: systeemtheoretische, cognitief leertheoretische, psychoanalytische, ecologische en orthopedagogische interventies.
- 3.T enslotte komen specifieke doelgroepen met gedragsproblemen en de daarbij horende behandelingsinterventies en methodieken aan bod.

Doelstellingen

Beschrijving

- de student heeft een overzicht van behandeling van gedragsproblemen vanuit de verschillende hoofdstromingen binnen de psychologie en orthopedagogie, en kan deze kennis toepassen, rekening houdend met een specifieke situatie van een persoon en zijn/haar omgeving
- de student kan kritisch reflecteren over de verschillende interventies
- de student kent de principes van evidence based practice en kan deze toepassen op specifieke probleemstellingen in het werkveld van de gedragsproblemen

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
3. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een gesprek voeren :. - intake - erkennend - onthelend (Niveau: inzien)

2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers of opdrachtgevers. (Niveau: inzien)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan beschikbare gegevens (rapporten, verslagen, dossiers) registreren en analyseren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
6. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan informatie inwinnen bij andere hulpverleners, verwijzers en/of de opdrachtgever. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
7. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan relevante gegevens registreren en ordenen i.f.v. dossieraanleg. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
8. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: weten)
9. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan brochures, artikels, voorlichtingsmateriaal e.d. opstellen. (Niveau: weten)
10. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
11. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever begeleidingsstrategieën bespreken. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
12. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: weten)
13. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan doorverwijzen naar deskundigen (in de 2e lijn) of andere hulpverleners. (Niveau: inzien)
14. Interventie - Interventie - De student kan in overleg (met team of onder supervisie) interventies plannen en organiseren. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
15. Interventie - Interventie - De student kan meewerken aan interventies. (Niveau: inzien)
16. Interventie - Interventie - De student kan rapporteren over het verloop van de interventies. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
17. Interventie - Interventie - De student kan de interventies mee opvolgen, evalueren en bijsturen. (Niveau: inzien)
18. Preventie - Preventie - De student kan problemen signaleren aan hulpverlenende instanties. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / BD / School- en pedagogische psychologie
- Ba2 / PR / Practicum school- en pedagogische psychologie

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De leerstof omvat:

- in de lessenreeks gebruikte powerpoint-presentaties (via Toledo beschikbaar gesteld), aangevuld met eigen notities
- aangeduide passages uit "van der Ploeg, J.D. (2005). *Behandeling van gedragsproblemen. Initiatieven en inzichten*. Rotterdam: Lemniscaat."
- aanvullende (theoretische) teksten (via Toledo beschikbaar gesteld)
- toepassingen, oefeningen en casussen uit de les
- de in groep uitgewerkte casus

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- groepswork
- begeleide zelfstudie
- werkcollege/oefenzitting

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

30% van de evaluatie op basis van permanente evaluatie namelijk:

- 15%: discussieseminarie over theoretische vraagstukken (via Toledo). Hier worden de studenten aangeduid als voor- of tegenstander van een bepaalde stelling. Ze dienen hun argumenten als voor- of tegenstander te lichten uit cursusmateriaal én externe bronnen.
- 15%: uitwerking van een casus in groep. Bij de uitwerking van deze casus dienen studenten inzichten uit de lessenreeksen toe te passen. Een deel van de opdracht zal binnen de lessenreeks kunnen uitgewerkt worden. Procesbegeleiding is hierbij voorzien. Een deadline voor het inleveren van de schriftelijke uitwerking van de groepscasus wordt meegedeeld.

70% van de evaluatie op basis van periodieke evaluatie (=examenperiode in januari) namelijk:

- gesloten boek, mondeling examen
- 40%: casusuitwerking
- 15%: individuele verdediging van en bevraging over de groepscasus
- 15%: theorievraag

3e examenperiode (augustus/september)

30% van de evaluatie op basis van permanente evaluatie: hiervoor wordt een casus op voorhand individueel uitgewerkt en ingeleverd

70% van de evaluatie op basis van periodieke evaluatie (=examenperiode in augustus/september), naar analogie met de 1^e examenperiode:

- gesloten boek, mondeling examen
- 40%: casusuitwerking
- 15%: individuele verdediging van en bevraging over de op voorhand uitgewerkte casus
- 15%: theorievraag

Examencontract

ja

Begeleiding

- Elk hoofdstuk wordt afgesloten met een bespreking van een casus. Deelvaardigheden en inzichten komen aan bod in tussentijdse toepassingen en oefeningen.
- Tijdens het verloop van de lessenreeks: Vóór, tijdens en na de lessen is er mogelijkheid tot vragen stellen
- Na de lessenreeks: via Toledo wordt een forum opgezet waar studenten aan elkaar of aan de lesgever vragen kunnen stellen over de cursus
- De mogelijkheid wordt voorzien om op vraag van de studenten extra begeleidingsmomenten te voorzien

Interculturele hulpverlening

Code: TP1oIntHulp
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Craeynest Miet
Coördinator: Craeynest Miet

Info voor studiekezers

Multiculturaliteit is realiteit. Binnen alle lagen van onze samenleving zijn mensen met verschillende culturele achtergronden steeds meer op elkaar aangewezen, en dat is binnen de psychologische hulpverlening niet anders. Om hulpverlening in een interculturele context zo adequaat mogelijk te doen verlopen, is het goed om stil te staan bij de grenzen en mogelijkheden van enkele kernaspecten waarop psychologische hulpverlening is gestoeld.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Interculturele hulpverlening

Inhoud

Aangezien dit vak deel uitmaakt van de richting School- en Pedagogische Psychologie (SPP) gaat de meeste aandacht uit naar de interculturele hulpverlening bij kinderen in een schoolcontext. Waar mogelijk (en afhankelijk van het aantal studenten uit de respectieve afstudeerrichtingen) wordt er echter ook stilgestaan bij wat interculturele hulpverlening kan betekenen bij volwassenen binnen het klinische werkveld en in A&O-settings.

Globaal kan de leerstof in drie delen opgesplitst worden:

In een eerste deel staan we stil bij het begrip '**cultuur**'. Binnen een multiculturele samenleving hebben we het over allochtonen, migranten en asielzoekers. Maar wie zijn die mensen precies, en over hoeveel mensen gaat dat dan? We lichten dit toe vanuit de situatie voor België. Interculturaliteit houdt verband met migratie, wat op zijn beurt impliceert dat de vanzelfsprekendheid van iemands cultuur wegvalt. Bij aankomst in een ander land, worden mensen met andere gewoontes en gebruiken geconfronteerd, en daar kan op verschillende manieren mee omgegaan worden. Dit is wat bedoeld wordt met acculturatie, en daar gaan we in een tweede hoofdstuk dieper op in. Om mensen te helpen, moet je hen begrijpen. Omdat de grootste groep allochtonen in België van Marokkaanse en Turkse origine is, nemen we in een derde hoofdstuk opvoeding binnen de mediterrane islamcultuur onder loep.

Een tweede deel wordt besteed aan de interculturele bruikbaarheid van **psychologisch testmateriaal**. Cultuurvrije tests bestaan in wezen niet. Omdat heel wat testen door Westerse onderzoekers werden ontwikkeld, kunnen ze binnen een interculturele context een vertekend beeld ophangen. In een eerste hoofdstuk gaan we in op wat een dergelijke culturele bias kan inhouden, en hoe we toch een zekere mate van equivalentie kunnen nastreven. Vervolgens gaan we dieper in op de interculturele bruikbaarheid van enkele testen binnen de belangrijkste psychologische domeinen: intelligentie, persoonlijkheid en taalverwerving.

In een derde deel tenslotte, belichten we enkele aspecten uit de interculturele **hulpverlening** in de meest brede zin van het woord. Achtereenvolgens gaan we na wat psychologische hulpverlening kan betekenen binnen een interculturele schoolcontext, in klinische settings en in de A&O-sector.

Doelstellingen

Beschrijving

Psychodiagnostische vaardigheden worden zowel aan de hand van casussen en rollenspelen tijdens de les als in 'real-life' (zie de paper-opdracht bij evaluatie) geoefend.

Advies- en informatieverstrekking is gebaseerd op casussen en kan geoefend worden aan de hand van rollenspelen tijdens de les.

Het *research-luik* betreft het kritisch doornemen en evalueren van een wetenschappelijk onderzoeksartikel, alsook het deelnemen aan onderzoek in het kader van de paper-opdracht (zie evaluatie).

Schriftelijke *rapporteringstvaardigheden* worden getoetst aan de hand van de paper; mondelinge communicatieve

vaardigheden worden geoefend in de les aan de hand van rollenspelen en onder de vorm van de presentatie van gemaakte oefeningen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
5. Een ingesteldheid tot levenslang leren hebben - Inzicht hebben in de beperktheden van de eigen beroepsspecifieke competenties en de bereidheid om deze via het volgen van opleiding weg te werken.
6. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken.
7. Besef hebben van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk - Begrip en betrokkenheid hebben ontwikkeld m.b.t. ethische, normatieve en maatschappelijke vragen samenhangend met de toepassing van beroepsspecifieke inzichten en gebruiken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan beschikbare gegevens (rapporten, verslagen, dossiers) registreren en analyseren. (Niveau: toepassen)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
5. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan planning en afspraken verzorgen i.f.v. het onderzoek. (Niveau: toepassen)
6. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan een psychodiagnostisch gesprek voeren. (Niveau: integreren)
7. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan observatietechnieken toepassen. (Niveau: integreren)
8. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan psychologische onderzoekstechnieken hanteren. Hij kan psychologische testen en proeven correct en gestandaardiseerd afnemen. (Niveau: integreren)
9. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de testgegevens scoren en quoteren. (Niveau: integreren)
10. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: integreren)
11. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan conclusies trekken uit het psychologisch onderzoek. (Niveau: integreren) (Kerncompetentie)
12. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een eindrapport opstellen in functie van de diagnose. (Niveau: toepassen)
13. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: toepassen)
14. Research - Research - De student kan meewerken aan de planning en organisatie van wetenschappelijk onderzoek. (Niveau: toepassen)
15. Research - Research - De student kan psychologisch onderzoek uitvoeren i.f.v. een wetenschappelijke opdracht. (Niveau: toepassen)
16. Research - Research - De student kan de onderzoeksresultaten verwerken i.f.v. een wetensch. opdracht. (Niveau: toepassen)
17. Research - Research - De student kan rapporteren i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: toepassen)
18. Research - Research - De student kan opzoekingswerk verrichten en literatuur doornemen i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: toepassen)
19. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: toepassen)
20. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: toepassen)
21. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba1 // Practicum psychodiagnostiek
- Ba1 // Sociologie en cross-culturele psychologie

Competenties

De cursus bouwt verder op enkele algemene basisnoties en -vaardigheden die in andere vakken uit het eerste jaar reeds aan bod kwamen (zoals o.a. elementaire noties over de multiculturele samenleving m.b.t. acculturatie en het afnemen, scoren en interpreteren van de Wechslerschalen).

Dit vak is een verdiepend vak, wat inhoudt dat er - naast het bijbrengen van meer gespecialiseerde kennis en vaardigheden - vooral aandacht wordt besteed aan attitudevorming.

Multiculturaliteit mag dan wel in onze samenleving de hedendaagse realiteit zijn, dat neemt niet weg dat er heel wat gevoeligheden, controverses, vooroordelen en mythes rond bestaan, die adequate hulpverlening in de weg kunnen staan.

Adequate interculturele hulpverlening kennen én kunnen is slechts mogelijk door een attitude aan te nemen die het evenwicht bewaart tussen een openheid waarin men het onbekende onbevooroordeeld tegemoet laat treden enerzijds, maar waarbij men tegelijk ook een kritische ingesteldheid behoudt anderzijds.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Knipscheer, J., & Kleber, R. (red.) (2005). *Psychologie en de multiculturele samenleving*. Boom: Onderwijs
- Craeynest, M. (2008). *Syllabus Interculturele Hulpverlening*. Studentencursus
- Magez, W., & Stinissen, H. (2003). *Diagnostiek bij allochtonen*. Vrije CLB-Koepel vzw Vormingscentrum en Katholieke Universiteit Leuven Centrum Schoolpsychologie.
- Materiaal op de digitale leeromgeving (Toledo)
- Eigen nota's van in het hoorcollege

Aanbevolen leermiddelen

Binnen de vakliteratuur wordt Bleichrodt, N., & van de Vijver, F. (2001). *Diagnostiek bij allochtonen. Mogelijkheden en beperkingen van psychologische tests*. Lisse: Swets & Zeitlinger. beschouwd als een standaardwerk. Het boek is geen verplichte leerstof voor het vak Interculturele Hulpverlening, maar bepaalde (delen van) hoofdstukken ervan kunnen zinvol zijn als achtergrondliteratuur. Het boek is terug te vinden in de Lessius bibliotheek.

De Lessius bibliotheek bevat nog andere boeken die interessant kunnen zijn als achtergrond bij dit vak, oa:

- Kortmann, F. (2006). *Transculturele psychiatrie. Van praktijk naar theorie*. Assen: Van Gorcum
- Meurs, P., & Gailly, A. (1998). *Wortelen in andere aarde. Migrantengezinnen en hulpverleners ontmoeten cultuurverschil*. Leuven: Acco.
- van der Werf, S. (1998). *Allochtonen. Een inleiding in de multiculturele samenleving*. Bussum: Coutinho.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: syllabus

Werkvormen

Omschrijving

De klemtoon van dit vak ligt in de eerste plaats op de praktische bruikbaarheid van de geziene leerstof. Naast de hoorcolleges waarin de leerstof door de lector wordt gedoceerd, wordt er zoveel mogelijk interactie nagestreefd onder de vorm van diverse alternatieve werkvormen zoals rollenspelen, het uitwerken van opdrachten in kleinere groep, groepsdiscussie, oefenen met psychodiagnostisch materiaal en klassikale (na-)bespreking van audio-visueel materiaal en van de voordracht van een gastpreker uit het werkveld.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- practicum
- groepswerk
- begeleide zelfstudie

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

De evaluatie bestaat uit twee delen: een mondeling openboekexamen met schriftelijke voorbereiding (12 punten) en een

paper (8 punten).

Het **mondelinge deel** staat op 12 punten. De student trekt drie vragen (één uit elk van de drie delen) die hij schriftelijk mag voorbereiden. Het examen is openboek, wat inhoudt dat de syllabus, het handboek, de slides en de eigen notities kunnen worden geraadpleegd.

Elke vraag staat op 4 punten. Eén van de vragen kan worden vervangen door een vooraf gemaakte paper van 5 á 10 blz waarin de student een thema naar keuze dat in de cursus werd behandeld op een persoonlijke manier verwerkt en op het examen komt toelichten. Het is de bedoeling dat de student daarin erg creatief te werk gaat. Zo kan bijvoorbeeld een krantenartikel, een film, een gedicht, een stage-ervaring, een bezochte tentoonstelling of bijgewoonde studiedag gekoppeld worden aan een stuk theorie uit de cursus. Welke vraag uit welk deel in de plaats daarvan wegvalt, wordt op het examen door de docent bepaald.

De **paper** staat op 8 punten en omvat een onderzoeksluik. De student heeft hiervoor de keuze tussen deelname aan een bestaand onderzoek dat gecoördineerd wordt door een interculturele organisatie, of het afnemen van twee psychologische tests bij een kind of volwassene van allochtone origine. De keuze tussen beide opties dient in een van de eerste lessen aan de docent bekend te worden gemaakt. De paper dient - in overleg met de docent - ingediend te worden vóór de aanvang van de examenperiode. Concrete richtlijnen inzake vorm en lengte worden in de les meegedeeld. De eerste optie houdt in dat de student meewerkt aan een vooronderzoek van de Antwerpse vzw VOEM (Vereniging voor Ontwikkeling en Emancipatie van Moslims; www.voem-vzw.be) naar de determinanten van (al dan niet een gebrek aan) schoolsucces bij allochtone kinderen uit het lager onderwijs. Hiervoor dienen interviews afgenomen te worden bij de ouders, leerkrachten en/of CLB-medewerkers van allochtone kinderen van voornamelijk Turkse of Marokkaanse origine. De interviews dienen uitgeschreven en in een rapport uitgewerkt te worden. De studenten worden hierin begeleid door mensen van de VOEM.

De tweede optie houdt in dat de student twee psychologische testen afneemt bij een kind of volwassene van allochtone origine, deze analyseert en vooral kritisch interpreteert met het oog op de interculturele bruikbaarheid ervan. Eén test is een Wechslerschaal, de andere is een test naar keuze die in de les werd behandeld.

Om te kunnen slagen moeten de studenten deelnemen aan beide evaluatiedelen (mondeling examen + paper).

3e examenperiode (augustus/september)

Het mondelinge deel is analoog aan de eerste examenperiode, en staat op 12 punten: de student trekt 3 vragen van 4 punten. Anders dan in de eerste zitting kan er in de tweede zitting geen vraag meer worden vervangen door een vooraf gemaakt werkje over een onderwerp naar keuze.

Voor de paper wordt een alternatieve opdracht voorzien. De studenten krijgen een tekst, waarop ze een vijftal vragen kritisch dienen te beantwoorden vanuit de geziene leerstof. Die opdracht staat - analoog als in de eerste zitting - op 8 van de 20 punten.

Examencontract

Idem als de derde examenperiode

Begeleiding

Voor vragen of bedenkingen kunnen de studenten steeds terecht bij de lector tijdens of na de les, of op afspraak via e-mail (miet.craeynest@lessius.eu)

Marktonderzoek

Code: TP1oMarktOnd
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Valkeneers Guido
Coördinator: Valkeneers Guido

Info voor studiekeizers

In deze cursus worden de studenten - na een korte inleiding - uitgenodigd om een concreet marktonderzoek uit te voeren. De studenten werken - onder leiding van de docent - in groepen van 5 à 6 studenten aan dergelijk project.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Marktonderzoek

Inhoud

Na een korte bespreking van het survey onderzoek gaan de studenten in kleine groepen gericht aan de slag met een concreet marktonderzoek.

Doelstellingen

Beschrijving

Tijdens deze cursus leren de studenten een concreet marktonderzoeksproject uit te voeren. Hierbij komen alle onderdelen aan bod zoals: formulering van de vraagstelling, steekproeftrekking, enquête opstellen, afname, verwerking en rapportering van de resultaten.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan beschikbare gegevens (rapporten, verslagen, dossiers) registreren en analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
3. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een keuze maken uit de onderzoeksmiddelen voor uitvoering van onderzoek. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een psychologisch onderzoeksprogramma samenstellen i.f.v. de vraag, het probleem of de opdracht. (Niveau: toepassen)
5. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan individuen, groepen en/of organisaties screenen op verzoek van doorverwijzers en/of opdrachtgevers. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Psychologische diagnostiek - Uitvoering - De student kan observatietechnieken toepassen. (Niveau: integreren)
7. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan de onderzoeksgegevens statistisch en klinisch ordenen en interpreteren. (Niveau: toepassen)
8. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan conclusies trekken uit het psychologisch onderzoek. (Niveau: toepassen)

9. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan onderzoeksresultaten en de contextgegevens met de cliënt/ opdrachtgever bespreken om inzicht te geven in de probleemsituatie. (Niveau: toepassen)
10. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan een advies formuleren voor verder onderzoek. (Niveau: integreren)
11. Research - Research - De student kan meewerken aan de planning en organisatie van wetenschappelijk onderzoek. (Niveau: toepassen)
12. Research - Research - De student kan psychologisch onderzoek uitvoeren i.f.v. een wetenschappelijke opdracht. (Niveau: toepassen)
13. Research - Research - De student kan de onderzoeksresultaten verwerken i.f.v. een wetensch. opdracht. (Niveau: toepassen)
14. Research - Research - De student kan rapporteren i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 // Arbeids- en organisatiepsychologie
- Ba2 // Practicum arbeids- en organisatiepsychologie

Competenties

Ofschoon dit opleidingsonderdeel in het verlengde ligt van de consumentenpsychologie is het niet noodzakelijk om dit onderdeel gevolgd te hebben.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Via Toledo zal er materiaal beschikbaar gesteld worden.

Aanbevolen leermiddelen

De Pelsmacker, P. & Van Kenhove, P. (2005). Marktonderzoek: methoden en toepassingen. Amsterdam: Pearson Education.

Type

- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

Na een korte inleiding (hoorcollege) zullen de studenten in groepjes van 5 à 6 studenten o.l.v. de docent een concreet bedrijfsproject uitvoeren. Dit project zal afgesloten worden middels een schriftelijk verslag en een presentatie voor alle studenten van dit opleidingsonderdeel.

Types

- practicum

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- presentatie

1e examenperiode (januari)

De evaluatie zal voor 75% betrekking hebben op het bedrijfsproject. Hierbij zal gekeken worden naar de opbouw, realisatie en rapportage van dit project. Het (openboek) examen zal voor de overige 25% het resultaat bepalen. Bij dit mondeling examen zal het werkstuk besproken worden en bijkomend enkele vragen gesteld worden over de cursus.

De student werkt - desgevraagd - mee als proefpersoon of als proefleider aan wetenschappelijk onderzoek.

3e examenperiode (augustus/september)

De evaluatie zal voor 75% betrekking hebben op het bedrijfsproject. Hierbij zal gekeken worden naar de opbouw, realisatie en rapportage van dit project. Voor deze zittijd zal de student het werkstuk dienen te herwerken. De resterende 25% zal bepaald worden door een (openboek) mondeling examen, waarin dit werkstuk besproken wordt en tevens enkele bijkomende vragen over de cursus gesteld zullen worden.

Examencontract

In overleg met de verantwoordelijke docent zal een bedrijfsproject gekozen worden waar de student individueel zal aan werken. De uitwerking van dit project zal voor 75% het eindresultaat bepalen en het overige deel zal behaald worden via een mondeling examen over de leerstof.

Begeleiding

Er zal begeleiding voorzien worden via toledo.
Daarnaast zullen de studenten voor- tijdens als na de colleges vragen kunnen stellen over de leerstof.
Voor verdere informatie: guido.valkeneers@lessius.eu

Arbeidsrecht

Code: TP1oArbRecht
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Nederlands
Docenten: Nelis Bram
Coördinator: Nelis Bram

Info voor studiekeizers

In het vak "arbeidsrecht" komen de drie fasen van tewerkstelling in ondergeschikt verband aan bod. Het doel van dit opleidingsonderdeel is de studenten de basiskennis bij te brengen van de rechten en verplichtingen van werknemer en werkgever, zowel bij de aanwerving, de tewerkstelling als bij de beëindiging van de arbeidsovereenkomst.

Specialisatiegraad

verdiepend

Onderwijsactiviteiten

- Arbeidsrecht

Inhoud

In het vak "arbeidsrecht" maakt de student kennis met de juridische kant van het arbeidsproces, van personeelsadvertentie tot pensioen.

Reeds vóór de ondertekening van een arbeidsovereenkomst zijn er tal van rechtsregels die moeten worden nageleefd door de toekomstige werkgever en de sollicitant; de vrijheid van aanwerving is minder absoluut dan het op het eerste gezicht lijkt. Samen met de regels waaraan sollicitatie, selectie en uitzendbureaus zijn gebonden, komt dit aan bod in het hoofdstuk "aanwerving" van de cursus.

De eigenlijke tewerkstelling begint na het sluiten van de arbeidsovereenkomst. Maar wat is juist een arbeidsovereenkomst, hoe komt die tot stand, welke soorten arbeidsovereenkomsten bestaan er, wat zijn de rechten en plichten van de partijen en waarvoor zijn zij aansprakelijk, wanneer wordt een arbeidsovereenkomst geschorst? Op al deze vragen wordt een antwoord gegeven in het hoofdstuk "tewerkstelling". Ook arbeidsbescherming en vorming van de werknemer worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Aan elke arbeidsverhouding komt ooit een einde. Het hoofdstuk "ontslag" behandelt niet enkel de verschillende (civielrechtelijke en arbeidsrechtelijke) beëindigingswijzen en de gevolgen daarvan, maar gaat ook dieper in op de ontslagverboden en -beperkingen. Ook de rechten en verplichtingen die na het einde van de arbeidsovereenkomst kunnen blijven bestaan voor werkgever en werknemer, zoals het verbod tot concurrentie en het recht op outplacement, komen aan bod.

Doelstellingen

Beschrijving

Het doel van dit opleidingsonderdeel is om studenten de basiskennis bij te brengen van het arbeidsrecht en om hen inzicht te verschaffen in de juridische problemen die er kunnen bestaan voor werkgever en werknemer voor het afsluiten van de arbeidsovereenkomst, tijdens de tewerkstelling en bij het einde van de arbeidsovereenkomst.

Van de studenten wordt verwacht dat zij beroepsspecifiek kunnen redeneren en kritisch kunnen reflecteren.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.

Specifieke competenties

1. Communicatie - Overleg - De student kan contacten leggen met andere (hulpverlenings)- instanties en deze werkrelatie onderhouden. (Niveau: toepassen)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 / BD / Arbeids- en organisatiepsychologie
- Ba2 / AD / Recht
- Ba2 / PR / Practicum arbeids- en organisatiepsychologie

Competenties

De student kent de basisbegrippen uit het sociaal recht.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Slides (die tijdens de les worden getoond en via Toledo ter beschikking worden gesteld van de studenten).

Lesnota's

Type

- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: lesnota's

Werkvormen

Omschrijving

Hoorcolleges waarin de theorie wordt uiteengezet en wordt verduidelijkt aan de hand van concrete voorbeelden. De hoorcolleges zullen in de mate van het mogelijke interactief en praktijkgericht zijn.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Schriftelijk examen met 10 (korte) open vragen waarbij zowel kennis als inzicht worden getoetst; dit kan ook gebeuren d.m.v. het oplossen van een casus.

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk examen met 10 (korte) open vragen waarbij zowel kennis als inzicht worden getoetst; dit kan ook gebeuren d.m.v. het oplossen van een casus.

Examencontract

De inhoud en de evaluatie van het examencontract zijn gelijk aan het diplomacontract.

Begeleiding

De studenten kunnen voor, tijdens en na de colleges vragen stellen over de leerstof.

Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector

Code: TP1oBBSocProf
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Benijts Tim
 Coördinator: Benijts Tim

Info voor studiekeizers

'Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector' richt zich op studenten die inzicht wensen te verwerven in het reilen en zeilen van (kleine, middelgrote en grote) ondernemingen. De cursus is geschikt voor iedereen die in de toekomst een eigen onderneming wenst op te starten, een leidinggevende positie of een managementpositie ambieert of gewoon de bedrijfswereld wenst te leren kennen.

In de cursus komen de volgende thema's aan bod: 1) De bedrijfscontext: situering en inleidende concepten, (2) Bedrijfsdoelstellingen en -middelen, (3) Het bedrijf als organisatie: leiderschap, management en bedrijfsorganisatie, (4) Functionele bedrijfsdomeinen: bedrijfsactiviteiten en waardecreatie, planning, controle, financiële activiteiten, commerciële activiteiten, onderzoek en ontwikkeling en personeelsmanagement, (5) Bedrijfsstrategie en (6) Resultaatbeoordeling.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector

Inhoud

'Bedrijfsbeheer in de social profit en de profitsector' heeft tot doel studenten inzicht te geven in het reilen en zeilen van (kleine, middelgrote en grote) ondernemingen.

De volgende thema's komen aan bod: (1) De bedrijfscontext: situering en inleidende concepten, (2) Bedrijfsdoelstellingen en -middelen, (3) Het bedrijf als organisatie: leiderschap, management en bedrijfsorganisatie, (4) Functionele bedrijfsdomeinen: bedrijfsactiviteiten en waardecreatie, planning, controle, financiële activiteiten, commerciële activiteiten, onderzoek en ontwikkeling en personeelsmanagement, (5) Bedrijfsstrategie en (6) Resultaatbeoordeling

Doelstellingen

Beschrijving

De competenties worden in onderstaande tabellen toegelicht.

Algemene competenties

1. Algemeen - analytisch én synthetisch kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Algemeen - kritisch ingesteld zijn (Kerncompetentie)
3. Algemeen - open staan voor nieuwe informatie en willen voortdurend up-to-date blijven. (Kerncompetentie)
4. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
5. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
6. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Tekst- en communicatiewetenschappelijke competenties - - - Vertrouwd zijn met de belangrijkste genres en conventies in organisaties. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Kennis van economie en organisatie - - - Een basiskennis van de bedrijfseconomie en de organisatiekunde hebben. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
3. Samenwerking - Medewerking - De student kan zich situeren binnen de structuur van de organisatie. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)
4. Samenwerking - Medewerking - De student erkent de hiërarchische lijnen, bevoegdheden en uitvoeringsverantwoordelijkheden. (Niveau: inzien) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 // Arbeids- en organisatiepsychologie
- Ba2 // Practicum arbeids- en organisatiepsychologie

Competenties

Er is geen specifieke competenties noodzakelijk.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De volgende leermiddelen maken integraal deel uit van dit opleidingsonderdeel:

Handboek: Houthoofd, N. (2005) Bedrijfsmanagement: de essentie, Academia Press, 143 blz.

Slides

Teksten uit de actualiteit die door de docent tijdens het academiejaar ter beschikking zullen worden gesteld.

Aanbevolen leermiddelen

Er zijn geen specifieke, optionele leermiddelen.

Type

- handboek
- materiaal op digitale leeromgeving
- Andere: Slides

Werkvormen

Omschrijving

Het cursusmateriaal wordt tijdens de colleges uitgelegd en geïllustreerd met gevalstudies. De slides worden voor aanvang van de colleges aan de studenten ter beschikking gesteld.

Types

- hoorcollege

Evaluatie

Types

- Andere: Mondeling en schriftelijk examen

1e examenperiode (januari)

Mondeling (5 punten) en schriftelijk examen (15 punten). Tijdens het schriftelijk examen worden één vraag of meerdere vragen mondeling toegelicht. Het betreft een gesloten boek examen.

2e examenperiode (juni)

Vermits het examen georganiseerd wordt in de eerste examenperiode, is er geen examen tijdens de tweede examenperiode.

3e examenperiode (augustus/september)

Schriftelijk (15 punten) en mondeling examen (5 punten). Tijdens het schriftelijk examen worden één vraag of meerdere vragen mondeling toegelicht. Het betreft een gesloten boek examen.

Examencontract

Schriftelijk (15 punten) en mondeling examen (5 punten). Tijdens het schriftelijk examen worden één vraag of meerdere vragen mondeling toegelicht. Het betreft een gesloten boek examen.

Begeleiding

Er kunnen vragen worden gesteld voor, tijdens en na de colleges. Er wordt ook gebruik gemaakt van de interactieve

leeromgeving Toledo. Docent is bereikbaar via tim.benijts@lessius.eu.

Vorming, training en opleiding

Code: TP1oBedrDid
 Groep: /
 Studiepunten: 3
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Nederlands
 Docenten: Camertijn Cathy
 Coördinator: Camertijn Cathy

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Vorming, training en opleiding

Inhoud

De inhoud van dit keuzevak is opgedeeld in twee grote thema's, zijnde VTO contextueel benaderd en VTO vanuit didactisch, pedagogisch standpunt in concreto een training. Volgende thema's worden behandeld:

1. Deel 1: VTO contextueel en organisatorisch

- Ontstaan van VTO, geschiedenis
- Huidige VTO in organisaties
- Link VTO en competenties
- Competentiemanagement
- Doelstellingen VTO
- Competentieprofiel vormingsverantwoordelijke en opleider
- Cases uit het (eigen)werkveld
- Lerende organisatie
- Drie VTO instrumenten: competentieprofiel, opleidingsbeleidsplan, evaluatieformat
- nieuwe tendensen uit het veld

Deel 2: VTO pedagogisch-didactisch: training

- Deelnemen aan voorbeeld training door zelfstandige trainer
- Leeromgeving en leermethodieken
- Werkplekleren als voorbeeld
- Opmaak van training + tips

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren. (Kerncompetentie)
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren. (Kerncompetentie)
4. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen. (Kerncompetentie)
5. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: toepassen)
2. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: toepassen)
3. Preventie - Preventie - De student kan informatieactiviteiten organiseren (voordrachten, voorlichting, training, vorming, ...). (Niveau: weten)
4. Research - Research - De student kan de onderzoeksresultaten verwerken i.f.v. een wetensch. opdracht. (Niveau: weten)

5. Research - Research - De student kan rapporteren i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: weten)
6. Research - Research - De student kan onderzoekswerk verrichten en literatuur doornemen i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: toepassen)
7. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: toepassen)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

De lessen worden gegeven aan de hand van slides die deels gebaseerd zijn op de inhoud van het handboek maar die daarenboven ook andere modellen, praktijkvoorbeelden bevatten.

In de colleges wordt ook gewerkt met artikels, vragenlijsten, beeldmateriaal. Alle gebruikte materiaal, behalve het beeldmateriaal is terug te vinden op Toledo bij VTO

Verplicht zijn die hoofdstukken waar de docent naar verwijst in het handboek EN de slides die overlopen werden tijdens de colleges.

Aanbevolen leermiddelen

De artikels die ik gebruikt heb tijdens de les en de competentieprofielen vormingsverantwoordelijke en trainer, terug te vinden op de website van VDAB.

Type

- handboek
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving
- materiaal op www
- Andere: artikels, vragenlijsten

Werkvormen

Omschrijving

De les bestaat voor 60% uit hoorcolleges. Tijdens de les maak ik gebruik van praktijkcases die in groep besproken worden. Andere werkvormen die tijdens de colleges gebruikt worden zijn vraag en antwoord, tekst met twee bespreken, individuele invuloefeningen en terug koppelen in groep adhv een groepspaper en een voorbeeldtraining van 1 competentie obv een specifieke leermethodiek.

Een standaard les is opgebouwd met het bespreken van een model. Dit model wordt geconcretiseerd met voorbeelden uit de praktijk, artikels te gebruiken of beeldmateriaal te laten zien. In zo goed als elke les zal telkens een praktijkoefening inzitten waar we even over in discussie gaan.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- groepswerk
- Andere: individuele invuloefeningen
- opdracht

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag
- presentatie

1e examenperiode (januari)

De laatste lessen (in december) worden voorzien om de training te doen voor het gedeelte pedagogisch-didactisch. Dit gedeelte staat op 7 punten. Tevens zal de groep een paper indienen in december. De paper staat op 5 punten. In januari zal er een schriftelijk examen plaatsvinden dat zal gaan over het gedeelte namelijk VTO organisatorisch en contextueel. Dit gedeelte staat op 8 punten.

3e examenperiode (augustus/september)

De groepstraining wordt vervangen door een schriftelijke bevraging van de beide delen.

Examencontract

Een opdracht in dit kader is een interview afnemen van een vormingsverantwoordelijke en trainer uit het werkveld. Als uitgangspunt worden de taken genomen zoals beschreven in het competentieprofiel van een vormingsverantwoordelijke. De taken moeten uitgeschreven worden aan de hand van feitelijke voorbeelden gegeven door de geïnterviewde. In de beschrijving van de taken moet minstens de link gemaakt worden met twee modellen/theoriën uit het handboek.

Capita selecta HRM

Code: IP1oTPCaSeHRM
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Goris Elsje
Coördinator: Goris Elsje

Info voor studiekeizers

Human Resource Management omvat de studie van allerhande organisatorische processen en thema's, zoals werkmotivatie, jobtevredenheid, leiderschap, groep- en teamprocessen, persoonlijke ontwikkeling en verandering. Tijdens dit opleidingsonderdeel in geavanceerde HRM materie worden hedendaagse HRM-gerelateerde topics besproken, zoals work/ life balance, diversiteit en organisatorische verandering.

Specialisatiegraad

gespecialiseerd

Onderwijsactiviteiten

- Capita selecta HRM

Inhoud

Vanuit de Arbeids- en Organisationspsychologie worden verschillende actuele onderwerpen besproken en bestudeerd.

Dit keuzevak leert de student inzicht verwerven in psychologische processen, interacties en structuren op de werkvloer.

Op deze manier is de student op de hoogte van HRM- gerelateerde topics die een belangrijke rol spelen in de huidige professionele wereld. Met als gevolg is de student beter in staat om:

- Te werken rond bepaalde processen binnen de organisatie
- Te anticiperen op HRM- gerelateerde topics
- Efficiënt en creatief om te gaan met bepaalde eigenheden van een organisatie

De theorie wordt besproken tijdens de lessen.

De studenten krijgen de opdracht om theoretische informatie te toetsen aan de realiteit. Dit gebeurt aan de hand van een groepsopdracht die in klas wordt gepresenteerd.

Doelstellingen

Beschrijving

Er wordt verwacht van de student dat deze kennis verwerft over de besproken HRM-gerelateerde topics, zoals stress management, Work-Life Balance, Career management, Diversity management, International management en Change management.

Buiten louter kennis verwerven, wordt verwacht dat de student oplossingsgericht en kritisch met deze HRM-gerelateerde topics kan omgaan. Voornamelijk tijdens het groepswerk wordt de student uitgedaagd om deze kennis toe te passen op een praktijkcasus. De student moet in staat zijn om een bedrijfsbeleid te analyseren en te bekritisieren. Op basis van gedetecteerde werkpunten van dit beleid, moet de student aanbevelingen kunnen formuleren. De bedoeling is dat de student vlot in team werkt en zowel mondeling als schriftelijk helder en duidelijk communiceert en rapporteert.

Algemene competenties

1. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
2. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
3. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan beschikbare gegevens (rapporten, verslagen, dossiers) registreren en analyseren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
2. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: toepassen)
3. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: weten)
4. Research - Research - De student kan onderzoekswerk verrichten en literatuur doornemen i.f.v. wetenschappelijke opdrachten. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
6. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Volgtijdelijkheid

- Ba2 // Arbeids- en organisatiepsychologie
- Ba2 // Practicum arbeids- en organisatiepsychologie

Competenties

De student wordt verwacht een basiskennis te hebben van Arbeids- en Organisationspsychologie.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- tekstboek
- materiaal op Toledo
- persoonlijke notities

Aanbevolen leermiddelen

De werkgroepen ontvangen Engelstalige wetenschappelijke literatuur als achtergrond informatie voor hun project. Daarenboven worden de studenten aangeraden om ook zelf informatie op te zoeken.

Type

- cursus
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

- hoorcolleges
- werkgroepen

De werkgroepjes werken rond 1 HRM topic dat wordt besproken tijdens de lessen. Zij krijgen de opdracht om een analyse te doen van het HRM beleid van een lokale onderneming met betrekking tot hun topic. Hun onderzoek wordt vervolgens klassikaal gepresenteerd.

Types

- hoorcollege
- groepswork

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- presentatie

1e examenperiode (januari)

De beoordeling bestaat uit 2 delen:

- Mondeling examen (60%)
- Groepswerk (40%)
  - Inhoudelijk (30%)
  - Presentatie (10%)

3e examenperiode (augustus/september)

De beoordeling is gelijkaardig aan deze van het 1ste semester. De student zal hier wel een individuele taak krijgen in plaats van een groepsopdracht.

- Mondeling examen (60 %)
- Individueel project (40 %)
  - Inhoudelijk (30 %)
  - Presentatie (10 %)

Examencontract

Indien niet aan beide evaluatie activiteiten wordt deelgenomen, zal de student voor het gehele opleidingsonderdeel als afwezig worden beschouwd.

Begeleiding

Studenten kunnen voor begeleiding terecht bij de docent (elsje.goris@lessius.eu).

European Citizenship and Culture

Code: IP1oEurCC
Groep: /
Studiepunten: 3
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Govaerts Francois, Verckens Jan Pieter
Coördinator: Korevaar Koen

Info voor studiekeizers

In 2007, 27 states will be member of the European Union. With Brussels as capital of the EU, Belgium is situated in the centre of Europe. This gives students the perfect opportunity to get the know Europe from the inside.

This course gives the students insight into the history and culture of European Union and the role of the European institutions. Can one speak of a European culture? Or must one talk about the cultures of different European countries or regions? Models and dimensions of cultures will be discussed. The module aims at identifying the differences in culture and finding out the extent to which these might affect the European integration process.

Both the political-historical and the institutional aspects will be covered in more detail. We also pay attention to the influence Europe has on our daily life.

Besides lectures and seminars, we will visit the European Institutions in Brussels.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- European Citizenship and Culture

Inhoud

The first part of the course focusses on European culture and dimensions of culture. Can one speak of a European culture? Or must one talk about the cultures of different European countries or regions?

The module aims at identifying the differences in culture and finding out the extent to which these might affect the European integration process. What to do with linguistic variation within Europe? What if respect for cultural diversity conflicts with the free market objectives of the European Union?

What cultural policy does the EU advocate?

Special attention is paid to the basics of cultural dimensions (such as described by Hofstede, 2001).

In the second part of the course the students will learn more about European politics and institutions. This part treats the history, the political organization and the policy of the EU. Two working visits will be made to the European parliament and the European Commission.

Doelstellingen

Beschrijving

De studenten verkrijgen inzicht in modellen om culturen te beschrijven en kunnen deze toepassen op Europa. Daarnaast leren de studenten over het ontstaan, de politieke organisatie en het beleid van de Europese Unie.

Algemene competenties

1. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
2. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverzameling - De student kan databanken, documentatie betreffende opleidingen, instituten, organisaties en diensten raadplegen. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
2. Research - Research - De student kan wetenschappelijke onderzoeksliteratuur kritisch evalueren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
3. Communicatie - Rapportering - De student kan schriftelijk rapporteren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
4. Samenwerking - Medewerking - De student kan zich situeren binnen de structuur van de organisatie. (Niveau: inzien)

(Kerncompetentie)

5. Samenwerking - Medewerking - De student erkent de hiërarchische lijnen, bevoegdheden en uitvoeringsverantwoordelijkheden. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- cursusmateriaal van lesgever
- slides op toledo

Werkvormen

Omschrijving

- hoorcollege's

Evaluatie

Types

- schriftelijk examen
- paper/verslag

1e examenperiode (januari)

Het schriftelijk examen over Europese culturen zal in December gehouden worden, vanwege participatie buitenlandse studenten van Logopedie en Audiologie. Examen 2de zittijd in overleg.

Examencontract

In overleg

Begeleiding

Vragen kunnen per mail gesteld worden aan Koen Korevaar (koen.korevaar@lessius.eu).

Interculturality

Code: IP1oIntCul
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Huyskens Caroline
Coördinator: Huyskens Caroline

Info voor studiekeizers

Living in a multicultural society, we meet people with different cultural backgrounds daily. Therefore it is important that students are well prepared to work with intercultural individuals or groups and develop intercultural competences.

The course aims to give students concepts to speak and learn about the intercultural encounter. Different lecturers teach in this course.

We start with a broad frame work of interculturality, in which intercultural awareness is emphasized. Next, we pay attention to the training on intercultural communication skills. Furthermore, social, ethical and anthropological issues related to interculturality are discussed.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Interculturality

Inhoud

Living in a multicultural society, we meet people with different cultural backgrounds daily. Therefore it is important that students are well prepared to work with intercultural individuals or groups and develop intercultural competences.

The course aims to give students concepts to speak and learn about the intercultural encounter. Different lecturers teach in this course.

We start with a broad framework of interculturality, in which intercultural awareness is emphasized. Various concepts, like definitions of culture and acculturation are discussed, as are the specific Belgian situation and a social psychological model about factors determining tolerance-intolerance.

The second section deals with the multicultural society. Social, ethical and anthropological issues are discussed. In the third part the students learn intercultural communication skills and practical skills in working with other cultures in health care.

During the course, the students will work on a project with adolescent immigrants.

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Projectmatig en methodisch handelen in functie van creatieve kennisontwikkeling - Geconfronteerd met 'nieuwe' beroepsspecifieke problemen door combinatie van bestaande oplossingen planmatig een eigen oplossing kunnen genereren/tot stand brengen of op externe deskundigheid een beroep kunnen/willen doen.
2. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.
3. Teamgericht kunnen werken - Met anderen in een internationale, multiculturele en/of multidisciplinaire beroepsomgeving kunnen samenwerken. (Kerncompetentie)
4. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een gesprek voeren : - intake - erkennend - onthelend (Niveau: toepassen)
2. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: toepassen)
3. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
4. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan ondersteunen i.f.v. de gewenste (gedrags) veranderingen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)
5. Communicatie - Rapportering - De student kan een mondelinge voorstelling voorbereiden. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Leermiddelen**Verplichte leermiddelen**

Learning material will appear on Toledo

Werkvormen**Omschrijving**

College's
Werkgroepen

Evaluatie**Types**

- schriftelijk examen
- permanente evaluatie

1e examenperiode (januari)

Written exam
Participation and preparation in conference (We can make a difference)

Examencontract

Written exam

Begeleiding

In case of questions, students can contact Caroline Huyskens, caroline.huyskens@lessius.eu.

Sport psychology

Code: IP1oTPSpPsy
Groep: /
Studiepunten: 4
Creditcontract mogelijk: Ja
Examencontract mogelijk: Ja
Deeltijds: /
Semester: 1
Onderwijstaal: Engels
Docenten: Verniers Karen
Coördinator: Verniers Karen

Info voor studiekeizers

In elke sport is winst of verlies een combinatie van fysieke, technische én mentale componenten. In dit opleidingsonderdeel ligt de nadruk op deze laatste component. Na een korte inleiding over wat sportpsychologie precies inhoudt, wordt dieper ingegaan op belangrijke thema's als motivatie, en stress en angst. Verschillende mentale vaardigheden zoals ontspanning, concentratie, doelen stellen, .. worden toegelicht en gedemonstreerd.

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Sport psychology

Inhoud

Dit opleidingsonderdeel focust op de belangrijkste thema's uit de sportpsychologie en besteedt aandacht aan sportmentale vaardigheidstraining.

In het eerste deel wordt een psychologisch model voor topprestaties besproken. Vervolgens gaan we in op twee belangrijke thema's: Motivatie in de sport, en arousal, stress en angst. Daarna bespreken we de volgende vragen: waarom, wanneer en waar is sportmentale vaardigheidstraining nodig? Hierbij belichten we vaardigheden zoals arousalregulatie, imagery, concentratie, self-talk en doelen stellen. Tenslotte focussen we op teamsporten.

Doelstellingen

Beschrijving

Dit opleidingsonderdeel wil de student inleiden in de belangrijkste thema's in het domein van sportpsychologie. Hierbij wordt de student gestimuleerd om stil te staan en kritisch na te denken over de rol die sportpsychologie kan spelen in de sport.

Daarnaast dient de student in staat te zijn om de hulpvraag van de atleet/coach/team te analyseren. Op basis hiervan kan de student samen met hen zoeken naar mogelijke oplossingen. Hiervoor weet de student de geschikte vaardigheden te selecteren en toe te passen.

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken. (Kerncompetentie)
3. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden. (Kerncompetentie)
4. Oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën - Beroepsspecifieke inzichten kunnen gebruiken bij het planmatig oplossen van een grote variëteit aan authentieke (en dus complexe) professionele problemen/het uitvoeren van uiteenlopende en authentieke beroepsopdrachten in overeenstemming met beroepsspecifieke vereisten. (Kerncompetentie)

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: inzien)
2. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan een hypothese i.v.m. de vraag (het probleem) formuleren. (Niveau: weten) (Kerncompetentie)
3. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

4. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever begeleidingsstrategieën bespreken. (Niveau: toepassen) (Kerncompetentie)

Vereiste voorkennis

Competenties

De studenten dienen kennis en inzicht te hebben in de basisprocessen van de algemene psychologie. Daarnaast is een basiskennis van het Engels noodzakelijk aangezien Engels de onderwijstaal is.

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

- Syllabus met Engelstalige literatuur
- Audiovisueel materiaal
- Eigen nota's
- Slides op digitale leeromgeving

Type

- cursus
- audiovisueel materiaal
- materiaal op digitale leeromgeving

Werkvormen

Omschrijving

De leerstof wordt gegeven tijdens de hoorcolleges. Daarnaast worden de verschillende technieken gedemonstreerd en ingeoeft.

Aanvullend hierop maken de studenten opdrachten.

Types

- hoorcollege
- discussieseminarie
- opdracht

Evaluatie

Types

- mondeling examen
- Andere: opdracht

1e examenperiode (januari)

Het examen bestaat uit twee verplichte onderdelen:

- mondeling examen: 15/20
- opdracht: 5/20

3e examenperiode (augustus/september)

Het examen bestaat uit twee verplichte onderdelen:

- mondeling examen: 15/20
- opdracht: 5/20

Examencontract

Het examen bestaat uit twee verplichte onderdelen:

- mondeling examen: 15/20
- opdracht: 5/20

Begeleiding

Mogelijkheid tot stellen van vragen, bijsturing of feedback tijdens de les, na afspraak op kantoor of via e-mail.

Solution focused therapy

Code: IP1oTPSoFoTh
 Groep: /
 Studiepunten: 4
 Creditcontract mogelijk: Ja
 Examencontract mogelijk: Ja
 Deeltijds: /
 Semester: 1
 Onderwijstaal: Engels
 Docenten: Theuns Jan
 Coördinator: Theuns Jan

Info voor studiekeizers

Contents of the seminars

Solution focused insights and methods inspire us to make progression in the therapeutic relation:

- In order to find solutions, it is not always necessary to have a complete understanding of the problem.
- Respect for and believe in the possibilities of our client run as a red wire within the process.
- To give a meaning to the difficulties and to create little changes are vital points in the therapeutic strategy.

First part: Solution focused therapy: Overview of theoretical insights + training in therapeutic conversation techniques

- General theory of solution focused therapy + recent developments
- Induction of new perspectives within the therapeutic process
- Does solution focused therapy reject anamnesis?
- Resilience of the client system
- Theory of habits
- 3 questions for happiness
- The use of metaphors
- Techniques of relaxation with demonstration
- Exercises, discussions on cases

Second part: Solution focused working in pupil guidance

- General approach to problems of pupils:
  - Causality versus circularity
  - Coaching of teachers
  - Follow the rhythm of your client
- Kids' skills: two methods to learn children to overcome their problems
  - "I can do it"
  - "Mission possible"
- Working with children who are victims of traumatic events

Specialisatiegraad

inleidend

Onderwijsactiviteiten

- Solution focused therapy

Inhoud

Contents of the seminars

Solution focused insights and methods inspire us to make progression in the therapeutic relation:

- In order to find solutions, it is not always necessary to have a complete understanding of the problem.
- Respect for and believe in the possibilities of our client run as a red wire within the process.
- To give a meaning to the difficulties and to create little changes are vital points in the therapeutic strategy.

First part: Solution focused therapy: Overview of theoretical insights + training in therapeutic conversation techniques

- General theory of solution focused therapy + recent developments
- Induction of new perspectives within the therapeutic process
- Does solution focused therapy reject anamnesis?
- Resilience of the client system
- Theory of habits
- 3 questions for happiness
- The use of metaphors
- Techniques of relaxation with demonstration
- Exercises, discussions on cases

Second part: Solution focused working in pupil guidance

- General approach to problems of pupils:
  - Causality versus circularity
  - Coaching of teachers
  - Follow the rhythm of your client
- Kids' skills: two methods to learn children to overcome their problems
  - "I can do it"
  - "Mission possible"
- Working with children who are victims of traumatic events

Doelstellingen

Algemene competenties

1. Denk- en redeneervaardigheid - Beroepsspecifiek kunnen redeneren.
2. Informatie verwerven en verwerken - Beroepsspecifieke informatie zelfstandig en kritisch kunnen verwerven en verwerken.
3. Kritisch reflecteren - Kritisch kunnen reflecteren op het beroepsspecifieke functioneren.
4. Beschikken over het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken - In het Nederlands mondeling en schriftelijk over beroepsspecifieke onderwerpen kunnen communiceren met vertegenwoordigers van het eigen beroepenveld en met vertegenwoordigers van andere beroepenvelden.

Specifieke competenties

1. Psychologische diagnostiek - Voorbereiding - De student kan de (hulp-) vraag of opdracht analyseren. (Niveau: weten)
2. Psychologische diagnostiek - Verwerking - De student kan een advies formuleren. (zie ook functioneel geheel 2 : Advies- en informatieverstrekking) (Niveau: weten)
3. Advies- en informatieverstrekking - Informatieverstrekking - De student kan informatie geven aan een cliënt/opdrachtgever. (Niveau: weten)
4. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan onderzoeksresultaten en de contextgegevens met de cliënt/ opdrachtgever bespreken om inzicht te geven in de probleemsituatie. (Niveau: weten)
5. Advies- en informatieverstrekking - Advisering - De student kan samen met de cliënt/opdrachtgever zoeken naar haalbare oplossingen. (Niveau: weten)

Leermiddelen

Verplichte leermiddelen

Handbook

Aanbevolen leermiddelen

P. De Jong & I.K. Berg: Interviewing for solutions, Brooks Coole, 2001

Werkvormen

Omschrijving

Seminars

Evaluatie

Types

- mondeling examen

1e examenperiode (januari)

Oral exam

Examencontract

Oral exam

Er zijn nog geen gegevens van Het Opleidingsonderdeel met de codeTP1oKV1Beschikbaar!